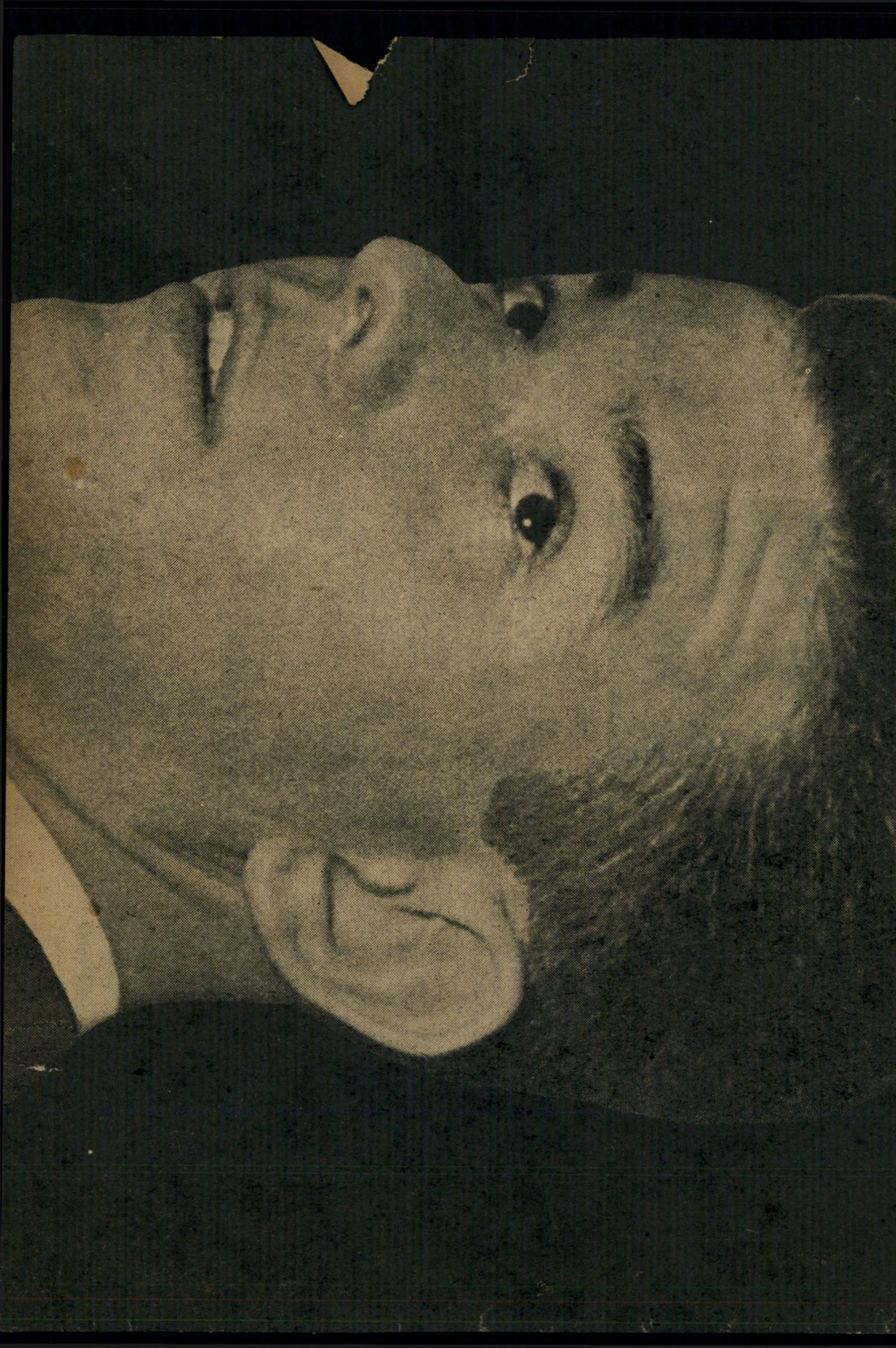


העולם הזה

ז' אחדאי לחסיפה המחזקת של כתב „העולם הזה“

אל תכנה
בדי העתיד



● היא הוכיחה מה נוראה הסכנה הטמונה בקיומו של מנגנון-חושך הסר למרותה של קבוצה רודנית, ללא פיקוח ציבורי, מוגן מכל גילוי וביקורת. אין תימה כי דרכי-מחשבה גאוגסטריה מתפתחות בשולי מנגנון כזה, אם לא תחסל אותו החברה ההגונה בעוד מועד. יחסל הוא את החברה ההגונה.

● היא הוכיחה מה רבה הסכנה הטמונה במצב הנוכחי של משטרת ישראל, אשר בראשה עומדים אנשים שהוכחו לעיני כל כמושחתים, ואשר מפקדה הראשי הוקע בפסק-דין של בית-המשפט כשקרן. אנשים אלה אינם יכולים אלא להיות עבדים נרצעים של מנגנון-החושך, הקופצים לקול אדוניהם.

העולם הזה נחרד בפעם הראשונה למראה סכנה זו, כאשר הופעלה נגדו מערכת הטרור הקודמת, בימי הקרב נגד השביתות בחיפה. בראותו את המשטרה משטשת את העקבות ונותנת בכך סעד מוסרי למניחי הפצצות המתועבים, החליט 'לצאת למלחמה בגוב זה של שחיתות.

אותו מצב קיים היום, עם גבור ההתנוונות בצמרת המשטרה. הקצינים שהוקעו בפומבי, מנצלים את שעת-הכוש לשרוד חשבוניות אישיים. קבוצת התנפנים הסובבת אותם מפיצה את הכוזב, כאלו ביים העולם הזה את החטיפה לצרכי האפלים.

אין צורך בתשובה לרשעים אלה. גם היריבים הקיצוניים ביותר של העולם הזה בעתונות העממית גירסה מול גירסה, זו של השב, וזו של העולם הזה. אנו מופנים שתמודדנה זו בזו לעיני הציבור — בלב האדם הנאור.

בסופו של דבר, זה ענין של אימון. כל אדם יצטרך להחליט למי להאמין — לבעלי המכונה הענקית, אשר כל כוחות המשטר מאחורי גבם, או לאותו קומץ קטן היוצא לבדו נגד הענק, כשנשקו היחיד הוא האמת. אנו מוכנים לקבל את פסק-דינו של הציבור הנאור בענין זה.

★ ★ ★

זוהי מלחמת בני-חושך בבני-אור.

עבודתנו שלנו, באור היא נעשית — גלויה לעיני כל. כתבי העולם הזה אינם עושים את קלאכתם במחשכים. הם פונים בגלוי אל מי שיש לפנות. הם מזוהים את עצמם בכל פניה. מטרת כל חקירה ברורה היטב, ונמסרת בפה מלא לכל הנוגע בדבר, ברגע שהוא נחקר ביחס לחלקו בפרשה.

חקירת-הפאר נגד הש.א., שנוהלה בידי אלי תבור, היתה דוגמה יפה לכך. העבודה הקשה, נגד מנגנון-חושך גדול ועשיר, בוצעה לעיני השמש, אלי תבור, שהיה זוכה על כך לפרס פוליצר בארצות-הברית, שוחח עם הממונה על הכנסות המדינה, זאב שרף עצמו, שהקדיש לו שעה ארוכה להסברת נקודת-השקפה. תבור גם דיבר עם ראש הש.א., תוך זיהוי עצמו. מעולם לא נעשה שום ניסיון להסתיר את מטרת החקירה — גילוי זהות ראשי הש.א., ושטות עבודתו. גילויים אלה לא הוכחו על-ידי שום גורם רציני, והם הפכו בסיס לכל ייכוח על נושא זה בציבור ובכנסת.

ובמיל: אנשי האפילה. הם מסתתרים מאחורי מנגנון-החושך. כמעט ואי-אפשר לראות את המפלצת כולה, על כל אבריה. התקפותיה נעשות מאחורי הגב, בחסות מסך סמין של שקרים ופרובוקציות. הם באים מכל הצדדים, במפתיע ובהסתר.

כמעט מדי יום ביומו מתגלים אברים חדשים של מפלצת כעורה זו. אנשים שנראו עוד אתמול כאנשי-רוח הגונים, מתגלים לפתע כסוכנים שכירים, כתבלינים המוכנים לכל דבר תועבה למען אדוניהם. הם מסבכים במערכה האפלה מוסדות תרבות ותאיסטרונים. וגם עתה, אחרי שעשרות אנשים הזדהו כשכירים במערכת בני-חושך, ידוע רק חלק קטן מן המתנה האפל.

מלחמה של בני-אור בבני-חושך — הנה היא נערכת לאור היום, לעיני השמש. חזון חשוף. האור הוא נשקנו הסודי היחיד.

★ ★ ★

מלחמה זו — צפויה היתה והכרחית.

לא נולדנו אתמול. בצאתנו בשליחות האמת להתמודד עם כוחות-החושך, ידענו כי אנו הולכים אלי קרב. שבוע אחרי שבוע כיוונו את זרקור הניתוח ההגיני לפעולות הש.ב., הוצאנו מן המחתרת את הש.א., המהדהד חלק בלתי נפרד ממנגנון החושך. לא השלינו את עצמנו כי מיבצעים אלה יישארו ללא מכה נגדית.

המכה שירדה עלינו השבוע היתה בלתי-צפויה. התרגלנו למעשי-טרור. שלושה חברי-המערכת כבר נפצעו בהתנקשויות קודמות. שלוש פעמים הוגחו מכוניות-תופת במשרדי המערכת והדפוס, אשר שתיים מהן התפוצצו ואילו השלישית, שלא התפוצצה רק במקרה, עשויה היתה להשמיד בנין על עשרות יושביו. לפני שנתיים הותקפו שני ראשי המערכת, האחד נפצע בצורה רצינית והשני, שעצמות שתי ידיו נשברו, הצליח להוים ניסיון לחספו למטרות שאינן ברורות עד היום.

הנסיכון שנעשה השבוע היה שונה מקודמיו. אולם אם הצורה היתה בלתי-צפויה, הרי עצם הפעלת הטרור היה צפוי בהחלט.

★ ★ ★

לא היה זה מעשה-הגבורה של מנגנון הכוח בעצמו והשלווה בנפשו. הוא היה סימן של חולשה — מעשה שהעיד על התנוונות מוסרית ועל התמוטטות רוחנית באחת.

אלה הם הנפתולים של חיה פצועה. הנתקפת עזית מדי פעם כאשר פוגעת בה קרן האור של פרסום-האמת. ככל חיה פצועה, היא מסוכנת מאד. אולם ככל חיה פצועה, אי-בטחונה הפנימי והגבוהה ההיסטריות נושאים בחובם את זרע חורבנה.

לבעלי המבט השטחי יכול להיראות כי כוחם של בני-אור דל וזעום, ואילו כוחו של מנגנון-החושך אדיר ורב. מבחינה כמותית, מבחינה כלכלית, מבחינה האפשרויות של בעלי השלטון, אשר בידם מרוכז הכל — זה נכון. אולם אין זה נכון מבחינה היחידה הקובעת לאורך ימים: מבחינת הרוח.

זהו רק סיבוב אחד בקרב עתיד-יומין — הקרב של המעטים נגד הרבים, של האדם החופשי נגד המכונה הדורסת. דרכם של שוחרי-האמת קשה וזרועת תחתיתם. אולם אנו הולכים בדרך זו בטוחים ואיתנים. אנו יודעים כי אנו חלק ממחנה גדול — מחנה המגלם את כל הטוב, היפה והחיובי בעם הזה. מחנה זה יעמוד לצדו בכל מבחן רציני. הוא ישרר על אמונו לעתיד, זה, הלוחם את מלחמתו בתנאים כה קשים. ובכוח אימון זה טמון סוד הנצחון.

לקחנו על עצמנו תפקיד זה, בידענו את הסכנות החמורות הכרוכות בכך. גשתל לעמוד גם בהן.

לוי שטרן

העולם הזה



העורך הראשי:
אורי אבנרי

ראש המערכת:
שלום כהן

עורך משנה:
דוב איתן

עורך תכנית:
אהרון צור

כתב בכיר:
אלי תבור

צלם המערכת:
אלי תבור

רחוב המלחמה 26, תל-אביב 61000
ת. ד. 2671
המזכיר: אורי אבנרי
דפוס משה שהם בע"מ, ת"א, 26239
ההפצה: דוד טופל ובני, תל-אביב
המערכת: אנהל חורזית לתוכן העיתון

העיתון הנקרא ביחוד ומדונה

2' 6' 2'

המאורעות שהתחוללו השבוע, פותחים דף חדש בהיסטוריה הסוערת של "העולם הזה".

אחד מחבריה-המערכת המרפיים, האיש שביצע זה עתה מיבצע לאומי בהוציאו מן המחתרת את הש.א., נחטף בצורה אלוצרית. הפעולה נעשתה בנוסף שהזכיר פעולות כנופיות הגאוגסטרים של אמריקה, שהיו כסוחים בתמיכת אנשי השלטון המושחתים שעמדו אחריהם. במשך 24 שעות הופעלה נגדו מערכת שטנית של אימים, תוך יסורים גופניים מרחיקי-לכת.

במהלך החקירה, עת נחקר בידי חוטפיו באחירה זו של סיוט דוחני וסבל גופני, נתגלה כי החוקרים בקיאים היטב באלפי פרטים שנגעו לא רק לחיי הפרטים של החטוף עצמו, בני משפחתו ובני משפחת אשתו, אלא גם לענינים פנימיים הנוגעים לעבודתו השוטפת של העולם הזה.

אוצר אינפורמציה זה, שנתן לחוקרים דמות של מפלצת היודעת את הכל והמסוגלת לכל, לא היה יכול להיות אלא פרי עבודה מאומצת של חודשים ושנים, עבודה שבוצעה בידי מנגנון של מאות אנשים, הנוצרים במכשירי-האזנה משוכללים ובשיטה מסועפת של בילוש ועיקוב. ישנו רק גורם אחד בארץ שיש בידי כלים כאלה.

אם נשאר ספק ביחס לזהות החוטפים, הרי סולק כליל על-ידי כיוון החקירה. החוטפים לא שאלו רק מאות שאלות בקשר ליחסיהם של עשרות גופים ומאות אנשים אל העולם הזה, שיטות העבודה של העתון ומקורות האינפורמציה מציגו שלו. הם חתרו לקראת מטרה מוחשית יותר: הודאה חתומה בידי אלי תבור כי העולם הזה ייסד מחתרת חדשה במדינה.

החוטפים לא הצליחו בזממם. למרות הלחץ הנורא שהופעל, על, למרות האיומים מסמרי-השערות נגד שלום אשתו ובני ביתו של תבור, למרות אבדן חושיו של קרבנם שהחל קודח בהלם, לא נשבר אלי תבור.

★ ★ ★

חקירה זו היתה רק צד אחד של המטבע. כאשר נסתיימה, החל הצד השני, המחפיר עוד יותר.

משטרת ישראל, שחלק מאנשיה ממונים מטעם הש.ב., ושראשיה המושחתים נרתמו ברצון למסע, המשיכה במקום שהפסיקו החוטפים.

קודח בחום, רועד בצמרמורת, מוכה הלם כבד אחרי יממת הזהוה, בה לא ישן, לא אכל ולא שתה, נלקח הקרבן למטה המחוז של משטרת ישראל על אף התנגדותו המפורשת של הרופא.

מן הרגע הראשון לא התיחס אליו איש כאל מתלונן הבא לדרוש צדק. לא הורשה לו להזמין את פרקליטו, כדי שיגיש את התלונה בשמו. למעשה הפך מיד לנאשם ולעציר, כשהמכונה הגדולה מופעלת כדי להוציא ממנו הצהרה שלא נחטף בידי הש.ב., אלא ביים בעצמו את החטיפה של עצמו.

השיטות החשוכות של הג.פ.א. הופעלו בידי החוקרים. האיש הקודח והרועד, שלא ידע שינה זה 24 שעות, הועבר מיד חקירה רצופה של שמונה שעות, מבלי שיתן לו לנחם מבלי שחוגש לו ארוחה של ממש. הסיוט הנורא נמשך, רק החוקרים השתנו.

האננם השתנו?
אלי תבור האשים בפירוש את הש.ב. בחטיפתו. עתה עמדו מולו מפקדי הש.ב. וראשיו, חלקם במדי משטרת ישראל, כשהם מנהלים נגדו את החקירה על אותה חטיפה בה נאשמו אנשיהם ופקודיהם. אם היה צורך במשהו כדי להשלים את התמונה הקפקאית המחרירה, הרי פרט זה סיפק אותו.

כל אותו זמן הוחזק אלי תבור בבדידות, מנותק מן העולם, כשאף לפרקליטו ולאשתו נאסר להתקרב אליו. שעה אחרי שעה נמשך העינוי, כשמטרתו לשבור את האיש. אחרי הפסקה קצרה בבוקר נמשכה החקירה בידי מנגנון החושך. רק לפני הצהריים, 40 שעות אחרי החטיפה, הוגשה לו הארוחה הראשונה — ארוחת-בוקר.

אחרי שאימתן הזכות לפרקליטו לראות את הקרבן איים להפוך לשעוריה ציבורית, ניתן לעורך-הדין שמואל תמיר להתקרב לאלי תבור, וגם זה רק בנוכחות איש הש.ב. הדבר סימל את הרגע בו נואש כנראה המנגנון לשבור את הצעיר חסר-הישע.

למרות הלחץ הגופני והרוחני של שתי יממות, לא נשבר אלי תבור גם הפעם. סיפורו נשאר בלתי-מקורר. קול האמת בקע מכל פרט ופרט.

★ ★ ★

המאורע הזה אינו נוגע ל"העולם הזה" בלבד — הוא מהווה מפנה בחיי הציבור של ישראל.

מעולם לא בוצע בישראל מעשה כה גם וכה ציני. היתה זאת סטירת-לחי מצלצלת וברוטאלית לכל היסודות ההגונים שעוד שרדו בחיים הציבוריים. היא הוכיחה דברים החייבים להדהד בלבו של כל אדם החרד לגורל המדינה.

ברית חנוניות

הדמוקרטיה החדשה בנויה על עקרון חשוב אחד: הפרדת השלטון. אין זאת רק ההפרדה המפורסמת, לפי תורת מונטסקייה, בין הרשות המחוקקת, המבצעת והשופטת. זוהי קודם כל הפרדה בין הרשות הפוליטית לבין הכוח הכלכלי.

כל עוד מתחרים ביניהם בעלי הכוח, יתכן חופש מסוים לאזרח. כל עוד מתחרים אילי ההון באילי הממשלה, אילי העבודה באילי ה"רכוש", יכול האזרח לנשום. אולם כאשר כל אותם האילים אינם אלא איל אחד, כאשר השלטון הפוליטי והשלטון הכלכלי מרוכזים באותה יד, חופך האזרח לעבד. הוא נאלץ לתת את קולו לאיש הנותן לו את הלחם, כי כל התמרדות פוליטית פירושה רעב לילדיו.

וזה המדינה ה"סוטאלית". לא רק מפני שהשלטון עצמו הוא סוטאלי, מבוסס על מכונת-תעמולה שאינה סובלת התנגדות ועל מחנות-ריכוז. אלא גם מפני שהוא סוטאלי בהיקף — שלטון המקיף באופן כולל ומוחלט את כל שטחי החיים.

★ ★ ★

האיש שהבין זאת יותר טוב מכל אדם אחר במאה זו היה בניטו מוסוליני. הוא הסתכל בנסיון הסובייטי, שריכוז את הכוח הכלכלי בידו הרשות הפוליטית, דבר שנבע באופן טבעי מן האידיאולוגיה של מארכס. מוסוליני ניסה להגשים את אותו הרעיון. הוא עשה זאת ללא שום מסחה אידיאולוגית.

התוצאה התגלתה במשטר כלכלי, שנקרא בעולם בשם "המשק הקורפורטיבי". הוא התבסס על ה"קורפורציה", ארגון-כפיה ש"איחד בקרב את ארגוני המעבידים והעובדים בענף מסוים, והתיימר להיות כלי של מימ" של עצמי, אך לא היה למעשה אלא זרוע מבצעת של המדינה הדיקטטורית.

"קורפורציות" אלה הטילו על הפרט מרות כלכלית מוחלטת. הן קבעו איפה יעבוד ה"אדם ומה יהיה שכרו, מה ייצר היצרן ולמי ימסור את התוצרת ובאיזה מחיר, כמה י" שלם עבור החומרים ומה עבור השרותים. הפועלים היו בעיניו "צבא העובדים" של המדינה, והמשק כולו נראה בעיניו כחטיבה צבאית ממושקעת, ומסודרת הצועדת שורות שורות בקצב אחיד.

במשך הזמן נכשל משטר זה. הוא מילא את יעודו הפוליטי והבטיח את קיום ה"ממשלה הפאשיסטית עד ליום ההתמוטטות. בפורטוגל הוא נמשך עד עצם היום הזה. אולם מבחינה כלכלית הביא קללה רבה למולדתו. כי ברגע שהאדם הופך לכורג קטן במכונה גדולה, מתנהגים כוחות ה"יצירה שלו.

רוח היצירה היא צמח עריון, ר"ח היא גדלה ופורחת רק לאור שמש חחרות. במאה זו 20 קשח מאד לבסס משק דינאמי ומשגשג על גופותיהם של עבדים, צמיתים או צמודים.

★ ★ ★

כודנו רגילים לעקוב בחרדה אחרי ה"גלויים הבולטים יותר של דריסת חופש האדם — דיכוי עתונות-האמת וחיסול המש"פט העצמאי, משטר החטיפות והשיינים ל"מיניהם.

אולם הורדנות הסמויה, המת"גבשת והולכת בשטח הכלכלי, אי"נה פחות מסוכנת. אולי היא מספר כנת יותר, כי רק כלכלנים מקצוע"טיים עוקבים אחרי צעדיה. השר"עמום של המספרים הוא בן-ברית הורדנים.

יתכן כי רודנות זו כמעט בלתי-נמנעת, כי היא נובעת מאופי הכלכלה הישראלית. כאשר כל אחד מבקש טובה מן הממשלה, כאשר כל אחד זקוק לחסדים בצורת סוב"סידיית או אשראי או רשינות-ייבוא, הרי אין לראות כל מנוס מהפיכת המשק כולו לצבא שכיר.

כי מי שמחזיק את ידו על זרם השנור והמענקים מחוץ-לארץ, הוא השליט האמיתי בכלכלה זו — וכי ארץ כוללת.

תפקיד מרכזי במשטר זה. עד כה היתה קיימת במלואה רק לגבי העוול החדש. אולם עתה מונחת על שולחן הכנסת הצעת-חוק חדשה, שתטיל חובה זו על כל מגדלי ה"ירקות בארץ. כל מגדל ירקות יחיה "צמוד" למשווק שיקבל הרשאה ל"כך מטעם המועצה.

מי המועצה? היא תמונה על-ידי השר, ר"השר הוא למעשה בעל זכות ויטו על כל מעשה. השליטים בה יהיו ראשי תנובה, כשם שהפיאודלים הימניים שליטים במר"עצת ההדרים. כמוהם יקבעו את מחיר ה"פרי, את הסכום שינוכה לטובת המועצה, מה לגדל וכיצד לשחק. מגדל הירקות יהיה

לכת אחרי הנעשה בישראל השניה. העולה המצטרף למושב עובדים "צמוד" מן הרגע הראשון. הוא מתחייב מראש לתת את פרי עמלו ל"משחק" שייקבע לו מל"מעלה. אפשר לסלקו מאדמתו בעזן הסטיה הקלה ביותר מן הקו שנקבע לו. אין הוא יכול למכור את הפרי למי שמציע לו מחיר גבוה יותר. הוא מסור לשבט ולחסד ל"לחיתן הכלכלי — תנובה או החברות ה"פרטיות" הקטנות יותר, שזכו לחלק קטן מן הקדרה הכללית.

למראית עין הוקם משטר זה כדי להבטיח את כספי הסוכנות היהודית. המשחק מחויר במשירין את החובות המגיעים לסוכנות מן האיכר. אולם זוהי רק הסחאה. אפילו אדם המשלם את חובותיו כסדרה, אינו רשאי למכור את פריו למי שהוא רוצה. כי הכחנה

ה"מילה "מועצה" היא אחת היסודות בשפה. היא מעלה לגבי העיניים תמונה מלבבת של אנשים המתייצבים איש ברעהו, המוכנים להקשיב זה לזה וללמוד זה מזה. מועצה היא מילה המגלמת יסוד של רצון טוב וחופשי, בניגוד לכפיה ולשררה. אולם גם מילה תמימה כזאת יכולה, לפע"מים, לשמש מגמות שונות לגמרי. כשהקים לנין את הדיקטטורה של הפרולטריון, נקראה מדינתו בקיצור "ברית המועצות", על שם "מועצות החיילים והאיכרים" שנטלו לידיהן את השלטון. היה זה כמעט מן הרגע הרא"שון שלטון דיקטטורי, שלא השאיר שריד וזכר לחופש הפרט.

גם ישראל מוצפת עתה על-ידי מבול של "מועצות". מועצה אחת שליטה בענף ה"פרדנות. מועצה אחרת שולטת על הירקות. ישנה מועצה לייצור ושיחק כותנה, מועצה ליהלומים, מועצה לבגנות. שורה שלמה של מועצות נוספות נמצאות בשלבים שונים של התהוות. במשך ממשלתי אחד — משך החקלאות — ישנו פקין בכיר מיוחד המטפל בהקמתן ובטיפוחן של מועצות אלה.

למראית עין כל אלה מוסדות תמימים של מימשל עצמי והסכמה הדדית. אולם זהו רק המראה ה"חיצוני. מאחורי ה"מועצה" ה"ישראלית מתחבא רעיון שלטוני חדש, העלול לשנות את פני הארץ תוך שנים מעטות.

תהיה זאת רסובליקה של מועצות — לא במובן הסובייטי, אלא במהדורה יש"ראלית מקורית לגמרי.

★ ★ ★

רק עד אחת המועצות האלה, המועצה לשיחוק פרי הדר, זכתה המדינה לאינ"פורמציה יסודית, הודות למרד הפרדסנים שקם נגד הצעת-החוק החדשה (ראה עמודים 6-7). הצעה זו, שאינה מחדשת כמעט דבר אך מביאה את המצב הקיים לכלל הגדרה עקבית וסופית, מדגימה את כל התהליך מאין כמוה.

במרכזה עומדת המועצה — גוף הממונה מלמעלה על-ידי השר, ללא שום בחירות מחייבות מלמטה. השר ימנה את בעלי-האינ"טרסים המרמזים, המוכנים לשרת אותו תמורת הבטחת שלטונם כלפי מטה. אנשים אלה יצו על הפרדסן כיצד לגדל את פריו, כיצד לארוז אותו ובאילו חמרים, מה ה"מחיר שיקבל עבור פרי עמלו, מה הניכויים שינוכו ממחיר זה לטובת המועצה, וכמה ישלם עבור השרותים. פקודות המועצה הן סופיות ומחייבות. לזכות המועצה תעמוד משטרה פרטית, בעלת סמכויות גדולות יר"חר מן המשטרה הרגילה. המועצה תערוך חישובים, תתפוס נכסים, ולמעשה גם תקבע ביחס להטלת עונשי מאסר וקנסות.

בצורת זו הופך הפרדסן העצמאי לשכיר — אדם המקבל פקודות וממלא אותן, כמו חייל בצבא, תמורת משכורת הנקבעת לו מל"מועלה.

אולם הפרדסן עודנו אדם מאושר, בהש"חאה לקרבותיהם של מועצות אחרות. כי הפרדסן הממוצע הוא אדם חתיק ומעורה בחיי הארץ. לפי שעה אין בעלי המועצה יכולים לצאת עליו לאיזה בית-ספר לשלוח את בניה, ובעד מי לבחור בבחירות לכנסת. מבחינה זו אין הפרדסן מזהה את הקרבן הטיפוסי של משטר המועצות.

במצב לגמרי אחר נמצאים הער"לים החדשים, שיצאו לכבוש את שממות הארץ ולגאול את אדמ"רתיה. הם לא הפכו רק לפקידים שכירים. הם הפכו לעבדים נר"צים.

★ ★ ★

פרשת צ'פני הביאה מצב זה לירידת ה"ציבור בכל חומרתו. לא היתה בכך אפתעה לאנשים שעקבו בחרדה גוברת וה"ר



רבים החוטים, אך אזת היד

היא פוליטית — שלילת עצמאותו של ה"מתיישב.

בעתיד הקרוב חיל שכיר, המקבל קומיטיון עבור עמלו.

★ ★ ★

הפרכת המדינה לברית של מועצות כלכליות, שיחייקו בידיהן את השלטון המוחלט על גורלו של הצמוד, הוא תהליך מעמיק מאד. היא מתקדמת בצעדי-ענק, ב"גלוי או בנסתר, בשטחים רבים. היא מת"בטאת בהצעה להצמיד את כל השכירים במ"דינה לקופות-החולים, שאינן אלא מכשירי"שלטון של המפלגות. היא מתבטאת גם ב"הצעה להצמיד את הפועלים ללשכות-עבודה אשר יהיו כפופות לשר, ויוסיפו להתבסס על מסתח בין הסתדרויות מפלגתיות.

כאשר יגיע תהליך זה לסיומו ה"הזיוני, יוכלו המועצות השונות לתת לאזרח מקום-עבודה ולשללו ממנו, לקבוע לו שכר, לחייב אר"תו להשתייך לקופת-חולים מפלג"ית, למפור את פרי עמלו למשווק מורשה במחיר שייקבע לו. בכל שטח משטחי מחיתו יהיה צמוד לשלטון, הפועל באמצעות המועצות הממונות.

וכאן סמונה סכנה נוראה לחרות האדם.

מתיישב זה איננו "צמית", במור"כן שהיה נהוג בימי הביניים. כי הוא רשאי לקום באחד הימים ול"הסתלק מן האדמה — אם הוא מוכן לוותר על פרי עמלו. הג'רגון הישראלי יצר על כן מילה חדשה: "צמוד". נוצר בארץ מעמד של "צמודים".

מי שליט על מעמד זה? בכל מושב ישנו מדרוך. המדרוך הוא שליח המכונה המפלג"ית הגדולה, הבוס האמיתי, המרכז בידי את כל החוטים במושב. וכאן ההבדל בין ה"צמוד" במושב, לבין ה"צמוד" בפרדס, הבדל הרומז על הכיוון בו מתפתחת הרפוב"ליקה של המועצות.

כי המדרוך הוא כלי-יכול. הוא קובע ב"איזה בית-ספר ילמדו בני המתישב החדש. הוא קובע גם בעד מי יבחר בבחירות ל"כנסת או לוועד המקומי. המדרוך שאמר ל"מתישב: "אני אגיד לך בעד מי לבחור, אבל אני אדע בעד מי בחרתו" יצר אימרת"כנף.

כפיית-השיחוק ממלאה, איפוא,

מה מסתתר מאחורי הכשע שבוצע נגד כתב „העולם הזה“

החפזי

היה זה דבר בלתי רגיל לגבי תבונה, כי עתון הבנוי על עבודת צוות ותאום מדויק של סדר העבודה, הופעת אדם לשיבת תיכונה היא דבר חיוני. אלי תבונה היה אחד המדקקים ביותר במצוה זו. הוא ידע כי אי-הופעתו גורמת לשיבוש כללי של לוח הומנים — דבר שאין לו הצדקה אלא במקרים הקיצוניים ביותר.

בשעה 8.30 התפזרו רוב חברי המערכת, הם לא יכלו לתאר לעצמם אלא שתבונה נחקל בגילויים חדשים כל כך מרעישים, עד שחשב כי הדחייה מוצדקת. בכל זאת נראה מוזר שלא התקשר בטלפון.

החשש הראשון התגבש ללבו של ראש המערכת, שנשאר במשרד, כאשר הופיעה במערכת שולמית תבונה כדי לקחת את בעלה להצגה. מועד התחלת ההצגה בא ועבר, מי בלי שנשמע דבר מן הכתב הנעדר. חיפוש מהיר במקומות מיושג אפשריים ובביתו, לא העלה פתרון לתעלומה.

סמוך לזאת שוב לא היה ספק שקרה משהו בלתי רגיל. העורך הראשי הוזעק בי טלפון משיבה אחרת. אחרי התיעצות קצרה, נקרא למערכת גם זאב שטיינברג, החוקר הפרטי הנועץ. השאלה הגדולה היתה: מה יכול היה לקרות?

★ ★ ★

המשטרה חוקרת

מקט באופן אוטומטי פנה החשד לכיוון הספורט. בידי אלי היו גילויים מוצעים חדשים. חקירתו, שנוהלה בגלוי, באה בלי ספק לאוונטי המעורבים. פרסום הדברים באותו שבוע היה עלול לגרום לא נשים מסוימים נזק כספי של הכבות לירות. ההשערה שנראתה טכירה ביותר: תבונה נחטף בידי אנשי אגרוף הקשורים עם הכנופיה המושחתת בספורט, כדי למנוע את הפרסום באותו שבוע, או להרתיע מכלל ספורט. ההחלטה שנלקחה היתה כפולה: להמריץ מיד את המשטרה לפתוח בחקירה מזורזת — ולהסיל על זאב שטיינברג לפתוח ללא דיחוי בחקירה שניה, תוך מגע עם המשטרה. הקצין התורן של המשטרה הוזעק למערכת. תחילה עמד על הנוהג המקובל במשטרה, שלא לפתוח בחקירה אלא כעבור 24 שעות ממועד היעלמו של איש. אך משנסתבר לו כי יתכן ובוצע פשע חמור, וכי צפויה סכנה לשלומם של הכתב הנעדר, העיר את מפקדו, שהורה לפתוח בחקירה מיידית. בעוד שניים מחברי המערכת ואשתו של תבונה יצאו למשטרה, כדי למסור עדות עדות מפורטת על פרטי המקרה והחשדות האפשריים, יצא שטיינברג בלחית מנשה ברי דין, חבר מערכת העולם הזה ולשעבר סמל המבצעים של בולשת מחוז תל-אביב בפקידו של שטיינברג, לפעולה נמרצת.

ב-4.00 לפנות בוקר, עת עברו גידות המשטרה בלחיות תל-אביב והעירו משנתם עסקני-ספורט רבים כדי לחקרה, נמצאו שטיינברג וברדיין באחת ממושבות הדרום, שם התרכזו החשד החמור ביותר. לעזרתם התנדבו כחריסר אנשים אחרים, שיש להם

הקודמים בכים הקטן! אמר לחברי המערכת. אולם בהתאם לנוהג הסודיות הקיים במערכת, כדי לשמור על מקורות האנפורה מציה, לא ידע עדיין איש מה סיב החומר החדש שנאסף. ישיבה ראשונה לטיפול בכתבה החדשה, בהשתתפות העורך הראשי, נקבעה ליום השבת בשעה 6 בערב, השעה הרגילה לשיבות מסוג זה.

ביום השבת עצמו קם תבונה מוקדם מן הרגיל, הודיע לאשתו קצרות שיש לו כמה פגישות בקשר עם הגילויים החדשים. בי צהריים אכל בבית הורי אשתו, קבע פגישה עם אשתו לשעה 8.30, כדי ללכת לקולנוע.



הכתב בפעולה

ונפרד ממנה כדי להמשיך בעבודתו. הוא לא אמר לאיש עם מי הוא עומד להיפגש. בשעה 3.30 שוחח תבונה עם עתונאי מי עתון אחרי, החליף עמו כמה דברים. היה זה סימן-החיים האחרון שנודע במשך היממה.

★ ★ ★

החשש הראשון

שעה שש התכנסו חברי המערכת לישיבה השבועית השיגרתית, חיכו לי אלי תבונה כדי לשמוע מפיו על תוצאות חקירתו. תבונה לא הופיע.

ש בוע אחרי שהחליטה עצרת ה"א"ם על הקמת המדינה, הופיעה בי גליון העולם הזה (533) תמונה נחמדה של שלושה נערים בני 13, שיצאו באופן ספוג סאני לרחוב ביום השמחה, עם חצוצרה ושני תופים, כדי לעשות שמח.

„בראשית המדינה היתה רינה ודינה!“ הכריזה הכותרת, ותחת התמונה: „גורי הברית גאדות שתקומנה מכרזים בתופים ובחצוצרות על המדינה שהיתה לממש!“

המחצצר שתקע בחצוצרה בין שני המתורפים היה נער תל-אביבי, צופה שאבה את חצוצרתו יותר מכל דבר אחר. אליהו אלטר בואר, שהונצח במקרה על-ידי הצלם העובר, זכה לפירסום כדוגמה אוסיינית לדור אשר יגדל במדינה החדשה. הוא באמת היה כזה. השבוע שוב מקשטת תמונתו של אותו צעיר את עמודי העולם הזה. לפני 10 שנים לא היה הנער חולם על צורת מירסום זו. כי הפעם נמנה אלי תבונה אל חברי המערכת של השבועון, שעמדו הודבק באלבום-החיות מונות שלו, וסיבת הפירסום הבלתי-צפוי היתה מה מדהימה עד שלא היתה עולה על דעת איש בשנת 1947.

★ ★ ★

„יש חומר חדש!“

בתוך העורך על-פי מתכונת העולם הזה, אין הקראת יכול לדעת מי עומד מאחורי הכתבות המעוררות את תשומת-לבו. בשבועות האחרונים משכה עבודתו של תבונה את תשומת-לבו של קוראים רבים, שלא ידעו את שמו של הכתב השקט ושנאי הפירסומה. היא שימשה נושא לדיונים בדרג המדינית הגבוהה ביותר. כי היה זה תבונה שניחל את החקירה המסועפת נגד השא. ש נסתיימה בפירסום שמו של השרות וחשיפת דרכי פעולתו לעיני הציבור.

בשלבים האחרונים של החקירה, היה ברור כי מתנהל בילוש מקיף אחרי הכתב. כמה פעמים הבחין הוא עצמו במכוניות שנקטו אחרי תקופות ארוכות, כנראה לעמוד על פרטי החקירה ומקורות האנפורה. אולם תבונה לא הושפע מאיום נסתר זה. אך השלים חקירה זו, נזעק לחקירה אחרי רת. תבונה, בנו של שופט-ספורט וחקי בי ארץ, הפך זה מכבר לעורך מדור הספורט של העולם הזה. בתפקידו זה נחקל מדי פעם בגילויים מוזרים, שהעידו כי משהו רקוב בממלכה זו. עתה הגיעו למערכת לפתע כמה ידיעות, שאיתרו את מקורות הריקבון. תבונה הוצב על ניהול החקירה. הגילויים הראשונים של חקירה זו פורסמו לפני שבוע, גרמו לזעזוע בחוגי הספורט. נגד כמה אנשים, שהנאשמים בכתבה חשדו כי מסרו אנפורה לחבור, הושמעו אידי מים קודרים במעשיר-אלומות. גם תבונה עצמו ידע כי הפעם נגע בקצוזה מאורגנת היטב, שמה מנאמניה ידועים כנשיא-אגרוף.

אולם תבונה לא נרתע. למחרת פירסום הכתבה הראשונה יצא לשליחות באחת מערי השדה, חקר שורה ארוכה של אנשים, חזר מאושר. „החומר החדש שם את כל הגילויים

בתוך ים סוער של חטיפה והכאות, משי פטי-מחרת ועיכוב יציאת השירה להר הצופים, נשאלה השבוע השאלה: מהו, בי עצם, עם ישראל?

לדוכן הנואמים בכנסת עלו עסקני המפגות לדון בהצעת-חוק שיגרתית למניעת אפשרות של ביגמיה בארץ. כמעט בהיסח הדעת עלתה שאלת הקבורה של ילד מפגר אומלל, שנפטר בפרדס-חנה ונקבר מחוץ לגדר בית-הקברות, על כי אמו אינה יהודיה. נציגי הדתים קמו להגן על קודש הקדשים של הר המאורגנת: המנופול על הטיפול (המכניס) בענייני האישות של תושב ישראל היהודי. התיכוח הידרדר למעמקים כאלה, שנציג הדתים ניפנף ב„טוהר הגזע“ כדי להצדיק את הנהלים המעובשים.

לאורחי ישראל, אשר מחזיתם לפחות איבדה הוריה, בנים, וקרובים בגלל מטורף גרמני שניספך באותם רעיונות של „טוהר הגזע“, נשמע הדבר כפעמון אזעקה.

הממשלה

הצעד לא נקבר

ביום ראשון השבוע נועדו לממשלה שתי ישיבות: אחת אחרי-הצהרים, בה עמד ראש הממשלה לסקור בעיות מדיניות אקטואליות; השניה לשעות הבוקר, לשמיעת דיון-חשבון על ההכנות לחגיגות העשור.

לאולם הישיבות, בבנין ראש הממשלה ברחוב אבן גבירול מספר 1, נכנס מאיר וייסנבל, יושב-ראש הועדה להכנת החגיגות, כשהוא אוחז בכף ידו של עוזרו בהצעה, מנהל משרד ראש הממשלה סדי קולק.

ביגדי הרכיב את משקפיו עביה-מסגרת, עיין בניירותיו והודיע כי נתקבלה שאלתא של שר התחבורה משה כרמל, בדבר קבורת ילד מחוץ לגדר בית-הקברות בפרדס-חנה (ראה עמוד 16). והוא הציע להוסיף את ביורר השאלתא לסדר-היום.

ציטטות מוז ציטטות. שר הדואר ד"ר יוסף בורג, שנשאר שר דתי יחיד ליד שולחן הממשלה, מאז פצייתו של שר הדתות משה שפירא מהסלת הרימון בכנסת, נחלץ מיד למערכת הגנה. עוד באותו בוקר לא שיער ד"ר בורג כי יצטרך להופיע בי ישיבת הממשלה כמתגונן. להיפך: בחינתו היו שורה של סענות נגד ועדת העשור, על התעלמות מהמסורת היהודית בתוכנו התגנית, „אין ספק כי הרב מפרדס-חנה פעל לפי ההלכה“, קבע בורג. כמסומך לרבות מביני המדרש לרכנים בברלין, ניגש מיד שר הדואר להוכיח את דבריו בשפע ציטטות ואסמכות מן התלמוד והפוסקים.

השרים האחרים בהשתכנוע, שר הפנים ישראל ברי-יהודה הבין כי הדתיים הסתכנו בפרשה מסעירה, העשויה להוציא מידיהם את השלטון על גופות מתי ישראל. הוא הציע לבטל את זכינתו הבלעדי של השרות קדישא, ולמסור את ענייני הקבורה לידי השרויות המקומיות.

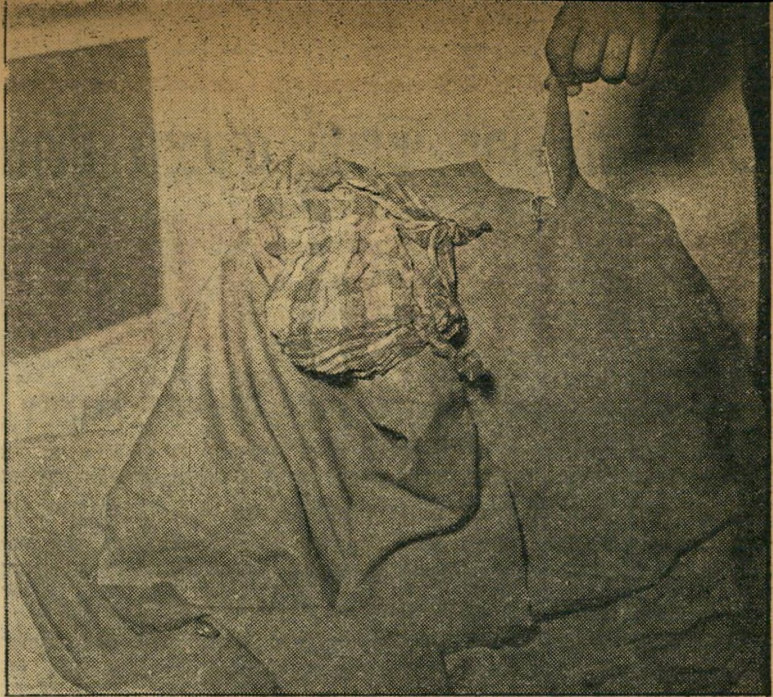
גם השר השמאלי, חבר קיבוץ יגור, ידע להשתמש בפניו הציטטות והאסמכות. הוא שאב את הוכחותיו מתוך ספרות מאחרת יותר מאשר זו של שר הדואר: דו"ח מבקר המדינה, בדו"ח זה קבע המבקר כי השרות הקדישא פועלות ללא כל פיקוח ציבורי.

שר מוז שר. ביגדי הש כי ספינת ה"ממשלה מתקרבת לאחד השרטונים המסוכנים, מתחת לפני המים הקואליציוניים. הוא הדגיש כי הבעיה כאובה מכדי שאפשר לסכי מה על רגל אחת, ושלא כרגיל, כאשר סעי פים כאלה נקברים בשכחה, הציע להעלות את הבעיה לדיון מקיף, באחת מישיבות הממשלה הבאות. מיד לאחר מכן נתן את רשות הדיבור לוייסנבל.

אולם בכך לא נסתיימה הפרשה. בין ישיבת הבוקר לישיבת אחרי-הצהרים הספיק שר הפנים להוכנס למשרדו, להבדוק הצעה למעשה המקומית בפרדס-חנה. יעץ השר: להקצות מיד שטח חדש, לפתיחת בית-קבר רות שלא יהיה כסוף למוסדות הדת. הקבר הראשון יכרה לילד אהרון שטיינברג. היתה זו הוראה מנוגדת להודעתו הרשית של שר הדתות, שהופיעה שבוע לפני כי מסרו אנפורה לחבור, הושמעו אידי ובה הכרזה כי לא תפעל בתחום ישראל שום חברה קדישא שלא קיבלה תחילה רש"י יון לכך משר הדתות.

אולם בהעדר חוק מתאים, יכול היה כל שר לנקוט בקו הגרעה לו.





החליפה הקרועה והמטפחת בה נחבשו הפנים

קשר עם חוגי הספורט, ושנדהמו לשמוע על האפשרות שתבור נחטף על-ידי משהו מחוג מכיריהם.

אדם בשם בכר

מחרת בבוקר התכנסו חברי ה' מערכת המרכזים במצבירות מדוכא. אחרי 24 שעות של חוסר-שקנה, ולילה של פעולה קדחתנית, לא נראה עדיין שום סימן להתקדמות.

לפתע נוספה חוליה חדשה ומכרעת ל' שרשרת. אביו של תבור, אליו בא חברי המערכת כדי להכין אותו לבשרה שתיחדע לו עם הופעת עתוניה-ערב, גילה במפתיע שהיה האחרון שראה את תבור. מזכירו נת' קבלה תמונה ברורה על מעשיו של הנער עד שעה 6.00.

תבור, כך נסתבר, בא אל אביו כדי לבקש ממנו שיתרגם לו לעברית את סיפורי הע' לילה של סרט סובייטי (ראה עמודים 10 ו-11).

אחרי 24 שעות של חוסר-שקנה, ולילה של פעולה קדחתנית, לא נראה עדיין שום סימן להתקדמות. לידתה הקפידה מיד את המערכת. בעוד שחוליה אחת של שטיינברג המשיכה ב' מאמציה בדרום, חזר שטיינברג עצמו לעיר, חיפש מבית לבית. בינתיים נערכה חקירה נמרצת כדי לברר מי מאנשי הספורט גר ברחוב המשיביר. הכתובת שהועלתה: אדם בגיל העמידה בשם בכר, הגר ברחוב המשיביר 25, מקבלני המכביה.



משוטט בעמורי שלמה...

היה זה אלי תבור, בדיוק 24 שעות אחרי שנעלם.

מפגש של קפקא

ב' עוד אחד החברים מצלצל למש' טרה כדי להודיע על הימצאו של האיש, מיהרו חברי המערכת לדירתו של אלי, ב' רחוב שלמה המלך. לעיניהם נתגלה מזהה מחריד.

בדרך כלל אלי תבור הוא צעיר שקט, מכונס בעצמו, הממנע בדיבורים, מקפיד על הופעה שקולה. הצעיר בן ה-23, איש תנועת נוער משחר ילדותו ומדריך ביחידה קרבית של חסיבת נבעתי, היה ההיפך הגמור מ' שויצר. גילוי סימני התרגשות מכל סוג שהוא זרים לגמרי לאופיו.

ענה נראה תבור כאדם שקט מן הקבר. סימני ההלם, האופייניים לאיש אחרי שהיה תחת הפגזה ממושכת של שעות רבות, ניכ' רו בכל תנועותיו. פניו הקפואים היו נפר' חים ואדומים, דיבורו מקוטע, בגדיו קרועים, נעליו במצב של התבלות מוחלטת. הוא סירב לדבר עם איש, גירש אפילו את צלם המערכת שביקש לצלמו.

אחרי כמה דקות נרגע אלי במקצת, הפ' ליש את הדברים הראשונים: לדעתו נחטף בידי השב. נאמר לו שתיעשה נקמה נר' ראה בו ובבני משפחתו אם יגלה לאיש מה קרה לו ב-24 השעות האחרונות. פחד בלתי רגיל, וזר לו לגמרי, ביצבץ בעיניו. תוך דקות מעטות הצליחו הררי לשכנע את אלי כי בטחונו תלוי עתה במסירת ה' אמת ובהגדת העובדות לעיני הציבור. גם אבי אשתו וחבריו, שנכנסו להתיעצות זו, תמכו בדיעה זו.

בדקות המעטות שנשארו לפני שנלקח אלי למשטרה בידי השוטרים שכבר המתינו ב' דירה, גילה אלי לבני שיחו את הפר' טים העיקריים. הוא באמת ירד מדירתו של בכר, הבחין בחוץ במכונית, המשיך בדרכו כאשר שמע משהו קורא בשמו מתוך ה' מכונית. משהתכווץ לראות מי הקורא, נמ' שך קיומה בדש המעיל, הרגיש בחסות ב' ראשו ואיבד את ההכרה. משנתעורר, מצא את עצמו במכונית, כשראשו חבוס בשק. אחרי נסיעה ממושכת נלקח ברגל מרחק עצום, כ-10 קילומטרים, לפי הערכתו, ב' דרכי עפר, עד שהגיע לבית בעל שער' ברזל. שם הושב מול חוקרים אלמונים, כשהשק כל העת על ראשו. יתכן שהוא הר' בל בעיגולים, כדי לעיפו לפני שיובא ל' חקירה.

החקירה נמשכה לילה שלם, היתה סיוט. רק פעם אחת הורדה סטירה על פניו. אולם העיניים האמיתיים היו מסוג אחר. החוק' רים ידעו את פרטי הפרטים של חייו, חי אשתו ושתי המשפחות, עד לעניינים האינ' טימיים ביותר כגון פרטים רפואיים. הם היו מצויים עד להפליא בענייני המערכת. מול עיניו המוכסות של הצעיר הצמא והרעב, נוצרה תמונה מפלצתית של מנגנון כל-יכול, היודע את הכל, ושמןו אין מנוס. אם לא ייענה לרצון חוספיו, כך הובהר לו, יוחזק לא רק הוא עצמו במעצר ממושך, אלא שיאמללו את הוריו, יעמידו את אשתו הצעירה לזין באשמה מבוימת של שותפות במחתרת אקשטיין (עמו עבדה האשה הצע' ר' פעם במוכירות מסלגת הציונים-הכלליים). אלי גדרש לגלות פרטים על הקשרים בין העתון לבין מאות אנשים ומוסדות, על גישות העורך, ישיבות הסברה ומיפגשי עיון. מדי פעם בפעם חזר המוטיב העיקרי של החקירה: איך נדרש לחתום על הצהרה כי ראשי המערכת הקימו מחתרת חדשה, פצוץ, מהומם, אובדן-הקו, משוכנע כי נשכח מלב כל והופקר בידי מפלצת אדירה וחסרת-רחמים, חזרו ייאוש קפקא, רעב

וצמא, גייס אלי תבור בכל זאת את כו' חתיו הפנימיים. הוא סירב לחתום.

לפנות בוקר נחבשו עיניו שוב, והוא הובל לשטח של חולות שם, בשחה שני' אתה לו כעמדה צבאית נטושה, נצטחה עליידי שני שומרים לשכב. מדי פעם חזרו הא' מים והפיתויים. לפנות ערב שוב נאמר לו שמעצרו יהיה ממושך, יסתים רק אם יחתום על ההצהרה בענין המחתרת הדמ' יוגית. אולם לפתע נחבשו שוב, נלקח ל' מכונית. ליד גשר שיך מוניס הורד. גם או לא ראה את המכונית ויושביה בבידור - או שלא רצה למסור עליהם פרטים.

אופיינית למצב נפשו בא זה רגע היתה ה' עובדה שלא פנה מיד לסלפון סמוך כדי להודיע את המשטרה או את המערכת. כי חיה פצועה הלך ברגל לעבר ביתו, כשה' רעיון היחיד המנקר במוחו הוא לראות את אשתו ולהימנע עמה מה לעשות כדי להציל את משפחתו. במצב זה נתגלה לכתב הגירוזלם 1009.

חיסיון החדש

תיאור לא השאיר שמץ של ספק כי המיבצע הכוזב בוצע בידי מנגנון החושך, למוד הסיונים. שום חוג אחר לא יכול היה לדעת את אשר ידעו החוקרים, פרטים שלא יכלו להיות אלא תוצאה עובר' דה של מנגנון-בילוש גדול ומש' כלל במשך שנים רבות. סגנון הפעולה, והסיון לשדל את תבור לחתום על ההצהרה הכוזבת, העידו גם הם על אוסים הפוליטי והאיש של החוטפים. כל החשדות האחרים, ביניהם החשד כלפי חוגי הספורט, נגוזו מעצמם.

השאלה הראשונה שנזקקה לעין היתה מדוע נחטף דווקא אלי תבור - האיש ה' פחות פוליטי מבין חברי-המערכת המרכזים. אולם כיוון החקירה עצמו נתן תשובה מש' נעת דווקא לשאלה זו. החוקרים חשבו משום מה כי תבור, הבלתי-פוליטי, הוא החוליה החלשה מבין חברי-המערכת המרכזים. ושי' אותו קל יותר לשבור. הם לא האמינו, כפי הנראה, שיש להם סיכוי דומה לגבי העורך הראשי ושאר אנשי המערכת.

מדוע רצו להתחם את תבור דווקא על ההצהרה הכוזבת ביחס למחתרת? קשה היה לתאר שהם הישלו את עצמם שלמישך כזה יהיה ערך משפטי. מתקבל על הדעת שמטרתם היתה כפולה. האחת: להוכיח ל' ראש-הממשלה ושאר האנשים הקובעים את תקציב השב. כי קמה סכנה חדשה הטעונה טיפול מקיף. השנייה: להשתמש בהצהרה זו כאמצעי-סחיטה לעיתיד נגד תבור, כדי ל' הפכו תחילה למלשין, אחר-כך לפרובוקאטור בתוך המערכת.

היתה זו סברה משכנעת לאור העדויות במשפט אקשטיין, שהעידו על דרכי-המחשבה המוזרות של פעילי השב. גם במקרה של אקשטיין, אלאשחילי, ורגינצי וכל החבורה האפלה, היה הקו דומה - הכשרת פרובוק' קאטורים. מדוע, אם כן, בוצעה חטיפה כה מלוויר' מיתית, תחת להזמין את האיש לפגישה רג' לה? גם התשובה לכך היתה ברורה: איש לא יכול היה לקחת שאלו תבור יהפוך מרגזנו לפרובוקאטור. רק עליידי הסגנה גדולה ו' מהממת של כוח מסתורי כל-יכול, אפשר היה, לדעת החוטפים, לשבור את רוחו. יתכן כי החוטפים יכלו להתקרר לביצוע זממם אילו הצליחו להחזיק בתבור תקופה ארוכה, לשכנעו שהוא מבזרד וחסרי-שע' מדוע, אם כן, שוחרר? אפשר היה רק לנחש את הסיבה: אחרי שהודות ליוזמתו של אלט' בואר האב הובא דבר החטיפה בפעם ה' ראשונה לידעת ראש-הממשלה, נערכו ה' (תחשך בעמוד 14)



העתונאי...



החתן עם כלתו...

התישבות

הכמת הפרצות

רק לעיתים רחוקות מכיל גליון אישוס פר-טיאשמה כה רבים כזה שהוכן לא מכבר בידי חבר פעילי המחנה התורתי. קבוצה זו של צעירים דתיים בלתי-מפלגתיים מנהלת מזה זמן רב תעמולה במעבדות ובישובי עולים, למען רישום ילדים בבתי-ספר דתיים. את גליון האישוס הכינו הצעירים בצורת חוברת צהובה, הנקראת ה"ים", והמוקדשת ל"מאבקה של העליה החדשה על זכויותיה לחינוך דתי". בין יתר הפרשיות של מעשי כפייה חילונית על עולים דתיים, בולט במיוחד חי ספור אחד.

במושב העולים בית-נחמיה, ליד לוד, מת-גורר משהפחות-עולים מפרט. המושב מסו-

ההיסטורית בארץ על חלוקת ארץ-ישראל והקמת מדינה יהודית, כבר היה המאורע הי-גדול הבוי בעוני הרומנטיקה. רק יודעי-דבר ידעו כי ההחלטה הגורלית, הנראית כיום כמחויבת המציאות, היתה תלויה כמה פעמים בחוט השערה.

אחד היודעים הוא יוליוס הבר, הסופר כי הוא "שגריר יהודי בלתי-רשמי". השבוע גילה הבר, יהודי אמריקאי שהשתתף בעיצוב המאורע, כמה טרטים מאלפים על המקריות שיצרה את המאורע.

למחרת היום. ב-25 בנובמבר הופיעו רבים מבין הנציגים בארץ כדי להביע את עמדת ממשלותיהם. ביניהם היה הנציג של האיטי, שהודיע כי ארצו מצדדת בחלוקה. הצבעת-נסיון גילתה כי 34 תמכו בהצעת החלוקה, 13 התנגדו ו-10 נמנעו — רוב שהספיק לקבלת ההחלטה.

למחרת היום חל מפנה מדכא. מספר הבר: "אך נפתחה הישיבה בבוקר, כאשר הודיע נציג האיטי כי קיבל הוראות חדשות, ונדרש עתה להצביע נגד החלוקה. אחריו הו-דיע הנציג הירמני הודיע דומה, ואחריו נציג הפיליפינים וצ'לי. כך הופרכו כל התישו-רים שלנו.

אילו נערכה הצבעה באותו יום, היו 30 מדינות מצביעות בעד החלוקה, 17 נגדה ו-10 היו נמנעים. היה זה פחות מן הרוב שהיה דרוש לקבלת ההחלטה.

הבקשה האחרונה. האיש שהגן על הפירצה היה הפרופסור פאכרגאט. במשך חצי שעה נאם נגד עריכת הצבעה באותו יום. בינתיים עבר הזמן, ויום חגיהודיה התקרב. עוד 11 נואמים נרשמו לויכוח. אילו נשמעו, היתה הישיבה נמשכת כל הלילה, והנציגים לא היו יכולים לחגוג את ההודיה במרץ הדרוש למחרת היום.

עובדה זו נתנה תירוץ מספיק ל"ד"ר אר-אנה, נציג בראזיל. הוא דרש את דחית הישיבה עד ליום השני — גורם שהפך למכריע. הצעת הדחיה נתקבלה ב-24 קר-לות נגד 21. רק מעטים ידעו אז כי אראנה לא דאג רק לנוחיות הנציגים, אלא התחשב בעיקר בצורך המשלחת היהודית להשפיע מחדש על הנציגים החשובים. זאת נתגלה רק כאשר נסתבר כי אמו הזקנה מילאה תפקיד מרכזי בימים הגורליים ההם.

"הסיפור שנתגלה", מספר עתה הבר, "הוא כי כמה ציונים חשבוים בבראזיל פנו אל אמו של אראנה בבקשה שתתערב אל-בנה, כאשר סימנו את דבריהם על מלחמת היהודים לצדק ולהכרה כאומה, הבריקה האם לבנה בניו-יורק: "בימים האחרונים של חיי, אני רוצה לתרום תרומה לענין אנושי גדול, לטובת המדינה היהודית. זוהי אולי בקשתי האחרונה אליך. תן לי את הסיפוק להיות בין אלה שעזרו לגאולת העם הי-הודי".

33 בעד. כאשר בא היום הגורלי, "כי-חן אראנה את הישיבה עד לרגע בו נערכה ההצבעה. מיליוני יהודים בעולם הקשיבו בנשימה עצורה כאשר נספרו הקולות: 33 בעד, 13 נגד, 10 נמנעים. הארץ החליט על הקמת המדינה היהודית."

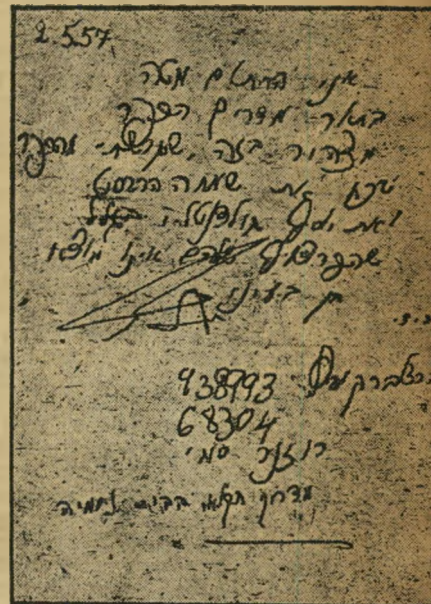
אגודות

האורחים הוגנו הנוציה

על ההזמנות שבידי האורחים היו מוד-פסים שמותיהם של שלושה-מסודות חיי-פאיים: אגודת העתונאים המקומית, האגודה החרבית אל-יאנס פרנטיז, וסולל בונה. אולם בפתח האולם בו נערכה קבלת הפנים לעתונאים משתתפי הקונגרס העולמי של עתונאים כותבי צרפתית (העולם הזה 1050) ניצב, יחד עם נציגי שלושת המוסדות הי-מוזינים, גם נציג נוסף: קצין התפקידים הי-מיוחדים של משטרת חיפה. אנשיו היו מפור-זרים ברחוב שלי האולם ובאולם עצמו.

כרגיל בחיפה, זומנו קצין התפקידים הי-מיוחדים ואנשיו למשימה חשובה מאוד: למ-נוע מאנשי האגודה לידדות ישראל-צירפת לחזור לאולם מלון לבה-חרמל, בו נערכה קבלת-הפנים. "לא הזמינו אתכם, אינכם רצויים כאן", אמר כתב ידיעות אחרונות יצחק וייט לעורך-הדין בן-עמי גורביץ' וחבריו אנשי האגודה הלא-מאמיית.

גורביץ' נכנס בלי הזמנה. הוא עמד ב-פתח האולם, העיף מבט לעבר השותפות העמוסים כל-טוב, בראש בעיניו את הכי-תבים הצרפתיים. עוד פאוח בוקר קיבלו מידיו כרוזים, בהם האשים את עורך-הדין (המשך בעמוד 8)



המיסמך המאמר

לא טובים ומגדלי פיאור

גף לארגון המושבים של העובד הציוני, ובית-הספר הוא חילוני.

חודשים אחרים אחרי שעלו על הקרקע, התארגנו העולים החדשים ושלחו בקשה ל-שר החינוך והתרבות, ביקשו הקמת בית-ספר דתי במושב. "אנו מבקשים לתת לנו יוסי-רשימה לבית-ספר דתי משום שעבר גר-עון שמא, מוזכר הכפר, על כל בית ו-בית ואמר לנו שהדתיים לא טובים ומגדלי-סיאור. אנו רוצים אך ורק בית-ספר דתי ולכן באנו על החתום."

אישור ככתב. מוזכר המושב גדעון שמאי ומונהל בית-הספר אליהו, עשו כל אשר ביכולתם כדי להחתים את ההורים על פסיציה שניה. שתבטל את הפסיציה הקוד-מת. אולם פעילי המחנה התורתי הגיעו ל-בית-נחמיה בעיצומו של המאבק. שני הי-צעירים שנשלחו למושב, שמחה הרבסט ו-יוסף גולדנצל, התלו לנהל תעמולה בקרב ההורים, לבל יבטלו את חתימותיהם הקוד-מות.

כבר ביום בו הגיעו למושב, נתקלו שני הצעירים בשני המדריכים החקלאיים של בית-נחמיה, סמי רוזנר והרצל ברקוביץ, נתי-בוע ילדים לעזוב מיד את המושב. "מדוע עלינו לעזוב את המקומי?" שאל הרבסט את המדריכים. "מפני שהפרצות שלך אינו מוצא חן בעינינו", ענה לו סמי רוזנר, ללא היסוס.

פעילי המחנה התורתי ביקשו חתיד-דעת זו בכתב. להפתעתם, הסכימו המדריכים ברצון. הם חילשו דף גייר מבלוק המכתבים של אחד מהם, כתבו עליו את האישור הי-בא (ראה גלופה): "אני החתום מטה, בתור מדרין הכפר, מצהיר בזה שגירשתי מהכ-פר בכוח את שמחה הרבסט ואת יוסף גול-דנצל, בגלל שהפרצות שלהם אינו מוצא-חן בעינינו."

כדי שלא תיפול טעות בוהות החתימות המתנוססות על אישור זה, הוסיפו המדרי-כים גם את מספרי תעודות הזהות שלהם: 938993 ו-68304.

היסטוריה

ספר לאמא

כאשר מלאו השבוע 10 שנים להחלטה

מדוע נדבקים שלישי פרי-ההדר לכסאות

עסקי ההדרים

העתונאים, שתשומת-לבם הופנתה להצעה, כיוונו אליה את זרקורי הפירסומה. קבוצת רוני-התפוזים, הרגילים לבצע את מלאכתם בשקט ובאופן פנימי, מצאה את עצמה לפתע במרכז אורות הבמה. בשבוע שעבר היה נדמה כאילו הקרב כבר נסתיים במפלה מוחצת של שלישי ענף-ההדרים. הציונים-הכלליים אסרו על מנהיגיהם להצדיק את החוק בשם המפלגה, אני שי המועצה לשיווק פרי הדר טענו כי הי-הצעה אינה סופית, וכי יחזרו ויכניסו בה שינויים יסודיים.

★ ★ ★

התקפת-בזק

ראו, לפתע, ירדה ידיעה מדהימה על לוחמי חרות תפוזי ישראל. למרות כל ההמולה, עמדו הפיאודלים של ענף ההדרים לבצע התקפת-בזק שתכבוש את היעד מי-כיוון בלתי-צפוי, תוך ניצול מלא של גורם ההפתעה, ההסחה וההטעיה. כיום מורכבת המועצה לשיווק פרי הדר מחמישה אנשים: שלושה נציגי השלטון, איש הסקטור הפרטי ואיש הסקטור ההס-תרותי. האדם הקובע בה הוא יצחק רוקח, נציג ה"פרטיים", שמינויו ("הזמני") ניתן לו עוד מטעם הנציב העליון הבריטי.

לפי החוק המוצע, תהיה המועצה מור-כבת מציבור הרבה יותר גדול של אנשים ממנינם. את המינויים יבצע שר-החקלאות, על-פי רשימה שתוגש לו מטעם ארגוני הי-מגדלים — היינו, על-ידי הביורוקראטיה הי-מבוצרת השולטת בארגונים אלה, בהם אין לפרדסן היחיד שום סיכוי להשפיע השפעה של ממש.

השבוע נודע פתאום כי שר-החקלאות ער-מד למנות מועצה חדשה. המינוי אמנם יכר-צע לפי החוק הישן, שערדנו בתוקפו, אולם הוא יקים מועצה שכבר תתאים בהרכבה להצעת-החוק החדשה. ההנחה הברורה: אחרי שכבר יוקם המוסד, יתיאשו הלוחמים נגד ההצעה. גם הפרדסנים המתמרדים יבינו כי גורלם יהיה עתה תלוי באנשים שכבר מונה, והם יעדיפו לשחק. השלטון החדש ייכנס להיכל מבדע לדלת האחורית.

אולם השלטון החדש לא היה חדש כלל. הרשימה אמנם היתה מורכבת מ-18 שמות — 10 נציגי הסקטור ה"פרטי" ו-8 אנשי הסקטור ההסתרותי, נוסף על 3 נציגי השלטון. אולם ההרכב לא היה אלא הסחאה להמשכת המצב הקיים: השלטן יהיה יצחק רוקח, בעזרת הסדר פנימי עם אנשי השלטון והממשלה, לתועלת כל הצדדים המעוניינים. השאלה היתה רק: האם הוא מביא תועלת גם לפרדסנים עצמם?

הצורה בה פועל הסדר זה היא אחת הי-דוגמות המאלפות ביותר למהות המיבונה הכלכלי בישראל.

★ ★ ★

שאלת 150 חמויינים

בכל סיפורי-התעמולה שלהם, תיארו שלישי התפוזים את עצמם כעסקנים אידיאליסטים, העושים ימים כלילות לטובת הכלל, ללא שום טובת-הנאה לעצמם. הם הצילו את הפרדסנות משפל הדרגה, אירגנו את השיווק, דאגו למחירים הוגנים והשליטו סדר ומשמר — עד שבא דובינר, המסית והמדיח, המשתדל להפוך את עגלת הת-פוזים לצורך מטרות אפלות.

הפרדסנים הלוחמים, שנמנעו מהתקפות אי-שיות, לא עשו דבר כדי להפריך תמונה תמימה ויפה זו. אמנם גינו את תאוות-הש-ררה של השליטים בענף, אולם הציבור הי-רעב נשאר נבוך. הוא לא הבין מדוע נדב-קים השליטים הקיימים בעקשנות אגדתית כזאת לכסאותיהם, מנהלים מלחמת-הגנה כה גואשת, עד כדי שימוש באמצעים מזוינים ביורתי. כגון שימוש בכספי הפרדסנים ל-מימון תעמולתם.

פתרון התעלומה טמון במספר פשוט אחד: ענף הפרדסנות מכניס בשנה כ-100 מיליון ל"י. חומרי האריזה עולים כ-15 מיליון ל"י. 15 מיליון ל"י נוספות מוצאות על תובלה ו-ל הסכומים העצומים האלה — קרוב ל-130 מיליון ל"י צריכת בשנה — עוברים תחת ידיהם של השליטים במועצה לשיווק פרי-הדר.

בסום זה עולה מדי שנה בשנה, עם הגי-

דחי מגידת-עצמאות חדשה!

"קרא בהתרגשות סרדסן קשיש, בעל פנים אדומות. בחדר הגדול של המשרד בשדרות רוטשילד, תלאביב, שררה דממה חגיגית. מפעם לפעם קרא המוזכר בשמו של פרדסן, ובשם המושבה אותה הוא מייצג. האיש קם, ניגש בצעדים כבדים לשולחן, חתם את חתימתו, ברצינות של שגריר הי-משתתף בחיבור מיסמך היסטורי.

בסך הכל חתמו 62 איש — איכרים קשוחי-יד וקשיעורף מ-22 מושבות בארץ. מזה שנים רבות לא התכנסה במדינה נצי-גות כה מקורית ובלתי-אמצעית של ציבור הפרדסנים.

היתה סיבה להתרגשות זו. כי הי-62 חת-מו על פניה רשמית אל שר-החקלאות, דרשו לבטל את הצעת חוק ההדרים הי-הוצעה על-ידי המועצה לשיווק פרי הדר, אשר המנהיגים המוכרים של הפרדסנות סמכו את ידיהם עליה. תחת זאת דרשו החותמים לקבל טיוטה אחרת, שתוגש על-ידם. היתה זאת כמעט מכת-המוות להצעת החוק שנולדה לפני למעלה משנה בחדרי-חדרים, ושנועדה לתת לקומץ אנשים ממו-נים שלטון דיקטטורי על כל פרדסי ישר-אל (העולם הזה 1020).

★ ★ ★

סערה בכנס המין

אמזא נפלה ההצעה במקרה לידי כמה אנשים פקח-יעין, היתה הופכת ל-חוק המדינה. כמו עשרות הצעות-חוק אחרות, המתבטלות במטבחן של היועץ המש-פטי והדורסות בשטח זה או אחר את חרות האזרח (ראה הנידון). היתה עוברת באופן שיגרתי ממוסד למוסד, מבלי שאיש יבין כמה בדיוק המדובר. הכנסת היתה דנה בה, מבלי שרוב הח"כים המתוחכמים יטרחו אף לקרואה. אחרי שהיתה נוצרת עוב-דה מוגמרת, היו הכל משלימים עם הדין.

אולם מרד הפרדסנים חצע בפעם הרא-שונה בתולדות ישראל יתד בגלגלי מכונה משומנת זו. במאבק עקשני, בעשרות רבות של אסיפות במושבות מרכזיות ונידחות, הפך הקומץ לתנועה רצינית מאוד, שאי-אפשר היה לעבור עליה לסדר היום. שמות מצלצים של בני שושלת הפרדסנים החתי-קים התחברו עם שמות חדשים — בוקסר מנסיציונה עם רבקה זיו מתל-מונה, רפפורט מפתח-תקפה עם דובינר הקאנאלי, רפפורט מראשון-לציון עם רפיה, איש הסתדרות מר-חרד, ולוטבאק הדתי מחיבת-ציון.

פרקליטים ניתחו סעיף אחר סעיף של הצעת-החוק, גילו את סכנותיהם הסמויות.



פרדסנית זיו

ושולות וותיקות + שמות חדשים

שלטונם? מה מסתתר מאחורי המאבק המר על החוק החדש לשיווק פרייהדר? אחוזת פרטית של 150 מיליון

קה כזאת, שאל אחד הפרדסנים לפני חודש באסיפה סוערת, מדוע אינם יכולים לשלם יותר גם לפרדסנים המקומיים?

מצב מאלף זה מסביר את העניין של ה"קטור ה"שמאל" בקיום שלטונם של ה"פאודלים ה"ימניים", על בסיס של "שמור לי ואשמור לך". ואין ספק שבחשבונו לטח ארוך כדאי להם ליצור שלטון מוחלט, כי בעוד כחמש שנים יהיה לשמאל, לפי תוכניתו, רוב בענף ההדרים.

בסיס דומה קיים ביחסים בין הפיאודלים והממשלה. כי לשרים מסוימים בממשלה לא איכפת שהפרדסן הפרטי יהיה משועבד ומנוצל בידי הפיאודלים שלו, כל עוד תלך

אחד היה סוכן שמכר חומרים למועצה, ה"שני היה סוכן קניית, השלישי הוא חבר הנהלת פרדס סינדיקאט.

ברור כשמש כי רוב האנשים האלה לא רק שהינם תלויים תלות מוחלטת בחסדיו האישיים של יצחק רוקח ושותפיו בשלטון האמיתי, אלא שיש להם אינטרסים צדדיים, שלא תמיד יכולים לעלות בקנה אחד עם ה"אינטרס הפשוט של הפרדסן הפשוט: לקבל את המחיר הגבוה ביותר עבור הפרי, ולשלם את המחיר הנמוך ביותר עבור הפרי. אריזה והשרותים הכרוכים בשוקו של הפרי. מגוחך עוד יותר כי שכירי ציבור הפרדסנים יתנו לפתע פתאום שליטים לחיים ול-

הבולטים שבין המועמדים, כנציגים-כביכול של הסקטור ה"פרטי":

● **יצחק רוקח**, 63, יליד יפו, שליט בענף ההדרים מאז ייסוד פרדס סינדיקאט בשנת 1939. אולם רוקח וקבוצתו הם גם בעלי 45% מהון המניות של חברת שירותי ים מאוחדים. העוסקת בפריקת הפרי מן ה"משאיות והרכבת והטענות על האוניות ב"נמל. מכיון שהמועצה היא המנהלת את המשאומתן על כחיר ההטענה, זהו אינטרס מתגש ברור.

הבדל של 10 פרוטות במחיר ההטענה של חיבה אחת, למשל, יהווה הבדל של 70 אלף ל"י במאזן שירותי ים מאוחדים, ולמעלה מ-30 אלף לירות לחלקם של רוקח וקבוצתו בחברה זו.

רוקח שותף גם במפעלים אחרים. בין השאר: מחסני-קירור, בהם מאחסנת המועצה פרי לשיווק בקיץ.

● **אברהם פולני**, המס' 2 של רוקח, הוא גם המנהל השכיר של פרדס סינדיקאט, אשר רוקח הוא מנהלו הכללי. פולני הוא בעל בת-אריזה ברחובות ובנתניה. ל"פרדס סינדיקאט יש חלק ניכר בסוכנויות של קויראוניות זרים, באמצעות חברות-הבת שלה, אשר רותחיהן מגיעות לסינדיקאט.

אולם המועצה קובעת את מחירי האחסנה בבתי-האריזה, המגיעים לסכומים גדולים מאוד, ואת מחירי האריזה בחומרים חדשים. היא משתתפת בקביעת מחירי התובלה ה"ימית.

דלת שטח הפרדסים. בשנת 1962 הוא יגיע לסכום כפול, קרוב ל-260 מיליון ל"י.

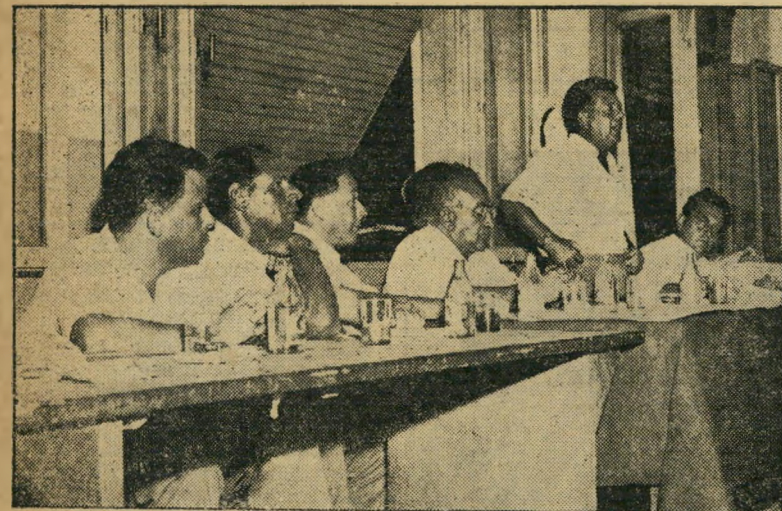
חצי תריסר אנשים, המחזיקים בידיהם את השלטון המוחלט על סכום עצום כזה, כותם האישי אדיר. גם כשהם האנשים ההגונים ביותר בעולם, נותן להם הדבר מעמד ח"י רתי וכלכלי שכמעט אין שני לו במדינה. הם יכולים לרומם ולהשמיד כל פרדסן יחיד, לתת משרות שונות לבני-חסותם, לחלק כיז המלך שליחויות לחוץ-לארץ.

★ ★ ★

קיקב במטבע-חוק

הוא המצב האובייקטיבי, שאינו קשור כמעט באישיות השליטים. כך הוא כשומדים בראש המועצה האנשים ההגונים ביותר בעולם. אולם ייתכן כי אינם מחזיקים לעצמם מה עלול לקרות אם יצליח אדם פחות הגון לחדור לתוך מנגנון זה. ה"הזדמנויות הפתוחות לפנוי הן אדירות. דוג"מה קטנה: אנשי המועצה לשיווק פרי הדר קובעים לאילו סוחרים בחוץ-לארץ לתת את הפרי הישראלי למכירה. זהו עסק של 50 מיליון דולאר לשנה. הקומיסיון אשר הס"י חרים מפיקים מעסק זה מגיע ל-2 עד 2.5 מיליון דולאר. באנגליה לבד מרווחים הס"י חרים, הנבחרים עלידי נציגי המועצה, סכום של למעלה ממיליון דולאר.

לאדם בלתי-הגון, אם אירעם יצליח איש כזה לחדור למנגנון המועצה, פתוחה כאן הזדמנות נהדרת לקבל "קיקב" — ק"י מיסיון חזור סודי, במטבע חוק, חופשי מכל מס הכנסה, שמור לבטח בבנק שווייצי. מצב זה כרוך בעצם המיבנה של שיווק פרייהדר. לכן יש ערך עצום לצורת השל-



נשיאות אסיפת-המחאה* פיאודלים + רוחני "תנובה"

י"ם פיאודלים פרטיים אלה בחסדי המ"י שלה.

ואמנם, זהו מצב נוח. פיאודל "ימני", ה"שליט בענף בתוקף מינוי מטעם השר המ"י לא יצא למלחמת-מחץ נגד הממשלה כדי להשיג לפרדסן שער-מטבע של 2650 פרוטה לדולאר, כפי שהשיגו שאר הייצוא גים. הוא יסתפק ב"600 פרוטה פחות, תמ"י רת הזכות לנהל בשקט את עסקיו שלו כי חסות הממשלה. ואילו הנהגה אחרת של ציבור הפרדסנים תעשה צרות ותדרוש שעד הגון.

מוות על אותם הפרדסנים המשלמים להם את המשכורת, עד כדי יכולת לפגוע קשות בכל פרדסן שיתנגד להם.

אין כל צורך להטיל חשד ביושרם האישי של חבר זה או אחר במועצה המוצעת. ה"חיכות אינו אישי. הוא עקרוני הרבה יותר. הוא נובע לעצם התופעה הבלתי-ברירה כי אנשים המייצגים אינטרסים שונים ומתנגשים יישבו במועצה זו.

★ ★ ★

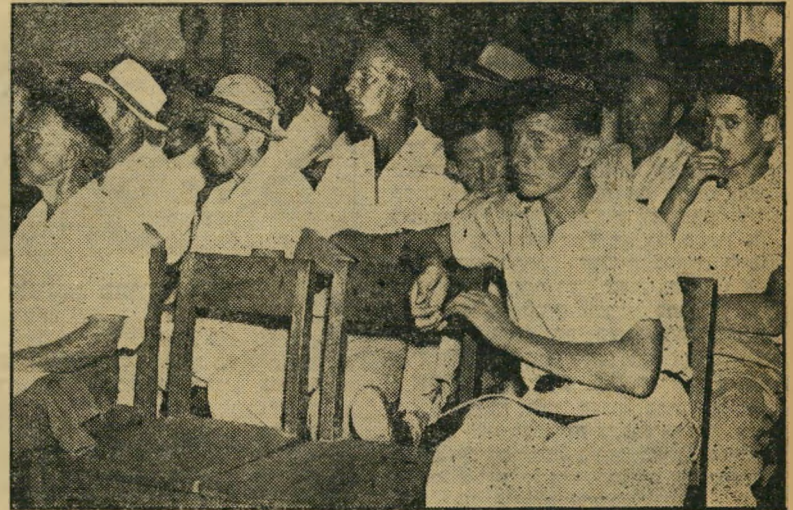
"שמור לי ואשמור לך"

ר' **מעשה נוצר** ש"קבוצה זעירה של חותיקים, בעזרת אנשי-שלומם ומ"י שותיהם, הפכו עסק של 130 מיליון ל"י לשנה לאחווה פרטית שלהם. הם הקובעים את מחירי הפרי ובוחרים באנשים המפיקים את רווחי המיליונים מן המכירה; הם ה"קובעים את מחירי התובלה בים ובחורים ב"קרי האוניות הזוכים לכך, הם הקובעים את מחירי חומרי האריזה וצורתה, ומז"י לקנות את החומרים. אם תתקבל הצעת החוק החדשה, יוכלו להפוך את הפרדסן לפקיד שכיר של המועצה, לשלוח את בל"ייהם לפרוך לביתו ללא צריח-פוש, להכ"י ריחו לסכור עדות המפלילה את עצמו (דבר שאינו נדרש גם מבוגד או רוצח). ואת כל זה הם יכולים לעשות בשם היוזמה הפרטית, שהם עצמם ראשי דובריה.

מדוע נכנס השמאל לשותפות עם אנשים אלה ומקיים את שלטונם המוחלט? הסיבה לכך נעוצה בזהות האינטרסים הכלכליים.

המועצה קובעת את מחיר הפרי הנמכר לבתי-החרושת המקומיים לשימורי-ההדרים. ב"מועצה החדשה יהיו גם נציגי תנובה, ש"מעולם לא גידלה תפוזים. אולם תנובה ר"יכ"י-חלקי הם בעלי כמה מבתי-החרושת ה"י חשובים ביותר לשימורים.

לפי ההסכם האחרון, קבעה המועצה את מחירי הפרי לבתי-החרושת האלה בסך 45 ל"י לטון — פחות מהוצאות הגידול עצמן, אולם אותם בתי-החרושת גם קונים (מחוסר פ"י מספיק בארץ) תרכיז פרייהדר מאמר"י קה, במחיר השהה ל-80 ל"י בערך לטון של פרי, ומוכרים את התרכיז הזה עם רווח בחוץ-לארץ. אם הם יכולים להרוויח בעי"י



אסיפת-מחאה נגד חוק החרים בחדרה שלטון + עסקים פרטיים

עסקה. קשה עוד יותר להבין כיצד יכול איש זה לבוא בתלונות אל האוניות אם יחזור, למשל, המקרים שהיו כאשר אוסחן הפרי על הסיפון הפתוח של האוניות וג"י זוק, או אם האוניות אינן מגיעות בזמן. איזה צד ייצגו רוקח ופולני בסכסוך כזה?

● **יעקוב ב"יעזר**, שותפו של פולני בבית-האריזה בנתניה, ושותף בבתי אריזה נוספים. המועצה אשר בן-עזר מקוה להיות חברה, היא שחילקה ותחלק סכפים לבניית בתי-אריזה.

● **צבי איזקסון**, גם הוא מותיקי ה"ענף, שלבני משפחתו יהיה עתה חלק ניכר בעסקי אוניות, כפי שנמסר זה עתה.

● **מנחם זאקס**, שברשותו נמצא בית-אריזה בג'יחיים, מנהל כללי של החדרה, חברה העוסקת בטיענות, חבר מועצת המ"י הלים של בנק לאומי, חבר הנהלת חברת ה"חשמל. בכל העניינים הנוגעים לאריזה ול"אשראי, יהיה נציגם של אינטרסים מתנגשים.

● **נחמיה איכילוב**, מנהל בית-ה"אריזה בוטנת בפתח-תקוה.

● **מאיר הלמר**, גם הוא מנהל בית-אריזה.

מבין שאר שלושת הנציגים ה"פרטיים",

טון במועצה. אם ישלטו בה נציגים אמ"י תיים ונבחרים של הפרדסנים, העומדים תחת ביקורת מתמדת מצד שולחנם, אפשר יהיה למנוע במידה רבה את הסכנות הכרוכות בכך. אולם אם יהיה השלטון בידי אנשים ממונים, שאינם אחראים בפני איש, והיכולים להשתק מראש כל ביקורת הודות לשליטתם לחיים ולמות על גורל הפרדסנים, הרי ת"י חצר פירצה הקוראת להתנוונות.

★ ★ ★

עשרה אנשים פרטיים

ר' **אור שיקוקים אלה**, ישנו עניין רב מאוד בהרכב האישי של רשימת המוע"דים למועצת חשיון החדשה. לרבים מחד"י בריה יש מכנה משותף מעניין אחד: יש להם עסקים פרטיים, העלולים להתנגש עם תפקידם במועצה.

אנשים כאלה עלולים להיות במצב אשר בו הם מופיעים בשני עברי השולחן, בשעה שיתנהל משאומתן על עשרות או מאות אלפי לירות. הם ייצגו את ציבור הפרדסנים מצד אחד, אך עלולים לייצג את האינטרסים הנגדיים מצד שני.

יש עוד נימוק טוב. לא רק תנובה ר"יכ"י-חלקל מעוניינות במחיר נמוך לפרי ה"הדר בשוק המקומי. גם הממשלה מעוניינת בכך. כי הפרי נכלל במודד יוקר-המחיה. הוא מהווה בו את אחד הסעיפים המעטים שמחיר רם לא עלה בשנים האחרונות. אם תעמוד בראש הפרדסנים הנהגה לוחמת, שתדרוש מחירי גבוה יותר, יקפוץ המדד שוב, יתן כאב-ראש לשר-אוצר.

ייתכן שזו הארץ היחידה בעולם בה ע"י לים התפוזים בשוק פחות מאשר תפוזי אדמה וירקות רבים. היא גם היחידה בה ק"ג של תפוזי-עץ, שאינם כלולים במודד, מחירו שווה לזה של ק"ג תפוזי-רובה.

★ ★ ★

המשורש הנצחי

ר' **נוצרה האירידיה**. משולש נצחי של הפיאודלים הפרטיים, השמאל והממשלה, ששלטונו רובץ על ענף ההדרים — כמו על עשרות ענפי משק אחרים — ומונע את התפתחותו הדינאמית. ספק רב הוא אם המדינה, הממשלה, היוזמה הפ"י טית ואפילו משק הפועלים — מרוויחים מן הסיידור הזה בטחא ארוך. אולם אין שום ספק שהוא כדאי מאוד לפיאודלים עצמם.

אם ימנה שריהקלאות את המועצה ה"חדשה, לא יהיה זה אלא מסמר נוסף ב"ארוני-המתים של החרות הכלכלית של הא"י רח בישראל.

* נואם אחרוני, יושבים ס"י בן-ציון לקריק. ריבלי, רפת, סכנס.

האמרישילד כבר קיבל את הסכמת העקרונות של המצרים לשחרר את צוות "דורון". הודעה על כך טרם נמסרה רשמית לישראל, מאחר שמזכיר האו"ם רוצה להביא את הידיעה לממשלת ישראל כהישג אישי, מתוך כוונה לפתוח פתח לזיתורים ישראלים תמורתה. חיתורים אלה נוגעים להסדרי הבטחון והפיקוח לאורך חגבולות. במקרה וישראל תסכים להצעות האמרישילד, יודיעו המצרים רשמית על שיחרור חמשת הדייגים הישראליים.

ממלא מקום ראש משקיפי האו"ם הקולונל בירון לירי ימשיך בתפקידו. בביקורו בעמאן שיכנע מזכיר האו"ם את שלטונות ירדן להשיב את דרישתם לסיקור לירי, המואשם על-ידם במשוא-פנים לישראל. תמורת זאת, הבטיח האמרישילד כי תגדל אדסון ברנס, יפקח אישית גם על הנעשה בגבול ירדן-ישראל.

ישראל תתנגד בתוקף לעריכת סקר של משקיפי האו"ם בחר הצופים. בעקבות עיכוב השיירה להר, טענו הירדנים כי ישראל ביצרה את האזור המפורז והפכה אותו מוצב צבאי. עתה הם תובעים בדיקה יסודית של כל מיתני ההר, כתנאי מוקדם לעליית השיירה עם חדלק.

הקו הישראלי בהסמכת-חינוך מול תעמולת הערבים בענייני הפליטים, יובנה על מצב המיעוט הערבי בישראל. נציגי ישראל, בעיקר בבירות המערב, יציגו כדוגמה את שנושגם הכלכלי של ערביי ישראל וקליטתם בתוך מערכות-החיים הכלליות במדינה. עקב קו זה, יתנו הקלות של ממש למיעוט הערבי, כגון שיכונים, פיתוח חקלאי וחינוך גבוה לצעירים.

לעומת זאת תמשיך ישראל להתנגד בתוקף לכל תוכנית המבוססת על החזרת פליטים. טענה מרכזית בתעמולת-חננד של ישראל: תקלונטה מדינת ערב מספר פליטים כמספר היהודים שעזבו את ארצות ערב מאז קום המדינה ונקלטו בה.

צפיה התפוצצות חמורה בקואליציה הממשלתית, עקב פרישת הדתיים ממנה. בימים האחרונים התגבשה אצל דוד בן-גוריון הדעה כי החוגים הדתיים — וביחוד הרבנות — הניזו בתביעותיהם ובמשי שהם, וקוממו נגדם את דעת הקהל כולה. הוא עשוי להניע למסקנה של שכר השיתופית עם הדתיים עלול לצאת בהפסד וכי מוטב להביא למשבר אתם, ולרכב על הסוס האנטי-דתי.

במקרה והדתיים יפרשו מהקואליציה, יהיה אחד החזק קים הראשונים שיתוקנו עלי ידי הכנסת חוק הנישואין והי גירושין. החיקון יאפשר נישואים וגירושין גם לפי רשות אזרחית, לאלה שירצו בכך.

אישיות ישראלית מרכזית תצא לבורמא בעוד ימים אחי רים. מזה חודשים רבים, התקררו והלכו יחסי בורמא-ישראל וביקור זה נועד להדקם מחדש. בין השאר: הפסקו חוזיי העבודה של רוב הרופאים הישראליים בבורמא, אשר מקומם נתפס על-ידי רופאים טובי-יסיים. גם מומחים חקלאיים מוזמרים ארצה.

אחדות העבודה תלך בדרך מפא"י ברכישת מועדונים בערים. מפלגת זו חניעה גם היא למסקנה כי את בוזריה היא יכולה לרכוש ביתר קלות באמצעות שעשועים וביילויי שעה.

לא ייעשו עוד בארץ קידוחים בשכבת חיורה, הנמצאת בעומק של 15 אלף רגל. המכונה חיורה בארץ בעלת כושר מתאים תחזק לצרפת.

חוק הקרטלים שיונה על שולחן הכנסת יהיה מכוון רק נגד המשק הפרטי. חוק זה לא יחול על קרטלים אנכיים (הכוללים תחליף שלם לכל שלביו) האופייניים למשק ההסתדרות, אלא רק על קרטלים מאוזנים (הכוללים את כל חסמקים של שלב אחד בתחליף) הקיימים בעיקר בסקטור הפרטי.

חוק התקנים החדש שיונה על שולחן הכנסת יאפשר חחרמת סחורות אשר לא ישאו את סט היצרן, חרכב התוצר ופרטים אחרים.

חוק התקנים החדש שיונה על שולחן הכנסת יאפשר בכל מפעל פרטי בארץ. טעין דומה היה כבר קיים בעבר, אך לא בוצע. עתה חצהיר אחרון בקר חניגית שימסוד בתוקף על מילוי הדרישה חלכת למעשה.

יוקם ארגון חדש של בעל-מלאכה, שהיה מסונף לציונים הכלליים, אחרי שמפא"י השתלטה לחלוטין על הארגון הקיים, באמצעות קרנות מפלגתיות.

המפלגות ידאנו לייבוא מוצרי של נייר, כדי לכסות את צרכי תעמולתן ועיתונותן ולחזין מלאי לקראת הבחירות. הלחץ נתעורר עקב המחסור בכמה סוגים של נייר ועליית המחירים.

(המשך מעמוד 6)

אלפרד לכהר, עורך המסיבה, בהאשמות חמירות ביותר. **פעולת-הסחה.** "תחי ידידות ישראל-צרפת, בוז למוכרי החיות!" נשמעה לפתע צעקה מפי אורח אלמני באחת מפניות הי אולם. השוטרים תפשו את גורביקי ורעו יתו, גררו אותם מן האולם. אחריהם הושי לכו גם כל שאר מסתנני האגודה.

מאוחר בלילה הציצו מארגני המסיבה מן האולם, גילו לצערם שחברי האגודה נשארו עדיין בחיק, חיכו לאורחים הצרפתיים שיצאו מהמסיבה. באין שום חוק האוסר על יריביהם לחכות ברחוב, נאלצו המארגנים להוציא את אורחיהם בדלת הי אחורית, לזכות בכך בנצחון נוסף על יריי ביהם, הטוענים כי בידיהם נמצאות כל ההוכחות להאשמותיהם החמירות. אך בדעת אף אחד מן המארגנים החרוצים לא עלה הרעיון להשקיע את מרצו במקום בפעולת-הסחה, בפעולת-סיהיר, בצורת תביעה משפטית רגילה של הוצאת-דיבה נגד האגודה לידידות ישראל-צרפת בחיפה.

דיפלומטיה

ההרצאה שבוטרה

הארי גודמן, מזכירה המדיני חדה-מבט של אגודת ישראל, קרא בהפתעה את ה-



נאשם-ברצח שמר ופרקליטו חניגמן בבית-המשפט קול נשמע מבית-הסוהר

מיברק הדחוף של הקהילה היהודית בבריסל, ביתר בלגיה. במיברק, שהגיע אותו בוקר לכתובתו בלונדון, הודיעו ראשי הקהילה כי הם מבטלים את הזמנתם שהוגשה לו להרצאת אצלם על בעיות היהדות בשעה זו. גודמן, דיפלומט מבטן ומלידה הבין כי משהו מסתתר מאחורי ביטול ההזמנה. הי שאלה היתה: מהו עיד באותו לילה שוחח גודמן טלפונים עם אחד מיודיו הקרובים בבריסל, היודי הודיע כי ביטול ההזמנה בא כתוצאה מהתערבותו של דיפלומט ישראלי בבלגיה, שרצה למנוע מיהודי בריסל שמיעת נאום אפיקורסי על ישראל והציונות.

לדיפלומט הישראלי היה ברור כי גודמן, אנטי-ציוני קיצוני ועקבי, ינסה להשפיע מדעותיו על הבורגנים הטובים של בריסל, התורמים מכספם לקרנות הציוניות. חקירה נוספת גילתה כי היוזמה לביטול ההזמנה באה מחוגי שגירות ישראל בלונדון, שגייסו לצורך זה את חבריהם בבלגיה.

אין שלום. גודמן החליט לתבוע את עלבונו. כאדם המקורב למשרד החוץ הי בריטי, בקיא גודמן בכללי הנהל היפילוי מטי ונימוסיו. נוהל זה קובע כי אסור לדיפלומט להתערב בענייניו של נתין הי ארץ בה הוא מכהן.

לפי כל דקדוקי הפרוטוקול הדיפלומטי, פנה גודמן לזקן הסגל הדיפלומטי בלונדון, ביקש שפסקו על התנהגות אנשי השגרירות הישראלית. כנתין בריטי, המכיר בישראל רק דה-פאקטו, סען המנהיג הדתי התקין: זוהי פגיעה גסה באתיקה הדיפלומטית.

השבוע הגיע הארי גודמן לישראל, כדי להשתתף בישיבת הועד הסועל העולמי של

אגודת ישראל. בדרכונו האדום היתה טבועה אשרה ישראלית, שניתנה בשגרירות בלונדון. אולם, הסביר גודמן, אין כאן שום כריתת שלום. התלונה בפני הסגל הדיפלומטי כי עינה עומדת.

מחתרת

הפתעות נוספות

בעוד סוכני השב. מנסים להקים בעזרת דמיונם הפורה מחתרת חדשה (ראו עמודים 4-5), המשיך השבוע בית-המשפט המחוזי בתל-אביב בשמיעת משפטם של יוסף מנקס, זאב אקשטין ודן שמר, הנאשמים ברצח יריי ישראל רודולף קסטנר.

אחרי הפסקה של שבועיים, שהוקדשו ל-שמיעת משפטו הוחלני של עורך-הדין יעקוב חירותי, ציפו לשלושת השופטים, לתובעת מרים בן-פורת ולסניגור מקס קריצמן כמה הפתעות חדשות במשפט רחיה-הפתעות. סניגוריהם של זאב אקשטין ודן שמר, אלכסנדר דר טל ויעקוב הניגמן, הודיעו כי הם מחזיקים על זכותם להביא עדים בפני בית המשפט, יסתפקו בהשמעת שולחיהם בלבד. רק לעיתים רחוקות ביותר מחתרת ההגנה במשפט רצח על עדים.

הנשיא התורן מרדכי קנת רשם לפניו את הודעותיהם של שני הפרקליטים. כשי-הרים את ראשו בשנית מעל גירותיו עמד לפניו הנאשם מספר שלוש, דן שמר. הוא לא שם את ידו על התנאי ולא כיסה את ראשו בכיפה, ככל העדים האחרים. "אינני מאמין באלוהים", אמר שמר ונשבע בהך צדק לומר את האמת.

היכר שאינו ידל. שמר הוא ילד, היתה הדעה הכללית בקרב כל העוסקים בפרשת רצח-קסטנר מזה חודשים רבים. דעה זו התבססה על התרשמות חיצונית בלבד. אלה שאמרו זאת ראו את שמר כובש את עיניו ברצפה, מסתכל בעיניים בורחות בעדים, מושך בכתפיו ורושם לעצמי משהו בפנסק הנמצא תמיד בידו. גם עדותו של אקשטין חיוקה דעה זו. "הילד", כינה אקשטין את שמר בעדותו בכתב ובעל-פה. בפעם הראשונה נשמע קולו של שמר בפני בית-המשפט. תשובותיו לשאלות ש-הוצגו לו על-ידי פרקליטו המנוסה, היו פשוטות, קצרות וחקיקיות. העלם הצעיר שעמד על דוכן העדים, לבוש בבגדי חאקי, לא נראה כלל כילד גבוך.

הסיפור שבפי שמר היה פשוט, לפעמים אמילו פשוט מדי: את הגיפ גנב משום שאקשטין לחץ עליו. כשחנו ליד ביתו של קסטנר, לא ידע לשם מה הם עושים זאת. כששמע את היריות לא ידע למי כחגו ועל-ידי מי. על הרצח נודע לו רק מעתון הי ערב, שקנה בתחנה המרכזית למחרת חיום. "אקשטין משקר", העיד שמר, בהכחיש את עדותו של אקשטין, כאילו שמר ידע כי דיוק לאן ולשם מה היו פניהם מועדות בליל הרצח.

אסיר מפורסם מעיד. את מקומו של שמר על דוכן העדים בתום חקירתו הקצרה, תפס גבר רזה בלבוש-אסירים. היה זה האסיר המפורסם ביותר בארץ, שפרשת בריחתו מכלא תלימונו הסעירה את המדינה כולה לפני חודשים אחדים.

אקשטין סיפר לי שלש-ב. יש ענין עם עורך-דין תמיר והם רוצים להכניס אותו לבוקר, העיד איתו חדאד בפני בית-המשפט. הוא סיפר גם על שיחותיו עם אקשטין, שלדבריו גילה לו כי "יש כאן טריק כדי לתפוש את מנקס" וכי על אקשטין הוטלה משימה להשיג את טביעות-האצבעות של מנקס בבית-הכלא, כדי להסביען אחריכך על אקדח הרצח.

התובעת נעצה את מבטה בשופטים ש-האזינו לחקירתו של חדאד על-ידי קריצמן. בתנועות-יד מזלזלות ניסתה מרים בן-פורת ליצר בבית-המשפט את הרושם שאינה יחסת כל ערך לדברי האסיר המעיד.

אולם לקריצמן איתו היתה טענה ניצחת לשאלת מהימנותו של חדאד: "אין לתאר שחדאד מעונין להסתבך עם שלטונות בית-הסוהר, ויותר מאוחר עם המשטרה, בגלל עדותו נגד התביעה. ידוע שבית-משפט נותנים אמון גם בדבריהם של פשוטים אם אינם צד כי משפט ואם עדותם נשארת בלתי מזועזעת."

נוער

אור אדום

כמו חידקי מחלה מדבקת ההופכת ל-מגיפה, הגיעו הידיעות מכל חלקי הארץ. הורים נרגשים ומחנכים נסערים פתחו מדי



בניטובים מלאך וניידרמן מובאים למשפט*
הנאשמים חייבו מרוב נחת

היסס לרמוז שגריןלדל הוא ישיש, כלומר שהוא עלול למות בטרם ייחרץ פסקהדין, ואז שוב לא יפורסם פסקהדין. נוסף לכך התריע בסגנון חוקפני שאחד השופטים עלול לפרוש — ופסקהדין לא יוכל להתייחס פרסם בהערך מלוא ההרכב.

בפתח מלור. רבים מקוראי המאמר נחרשו כאלו בטוח האיש — מסיבה בלתימוכנת — שפסקהדין יהיה נגד גרינלד, וכאלו מודאג הוא מאד שמא חד וחלילה לא יפורסם. אלה שידעו על שיתוף הפעולה ההדוק של השלישיה ברקון-אברל, אל, ועל הפעילות של חוגי מפא"י שקדמה לפעולת השלושה — לא יכלו שלא לקבל רושם דומה מן המאמר החדש.

נראה היה שלאחר צמצמת המשטר נפטרה מקסטנר האיש, היא לא תהסס מלעשות כל מעשה אשר בגדר יכולתה כדי לנסות ולי הביא במהירות את פרשת קסטנר לסיום. מה שלא ידעה צמצמת המשטר הוא כי בעיני העם כבר פערה פרשת קסטנר תהיה מות כה עמוקים ששום דבר אינו עשוי עוד לכסות עליהם. הסדקים שנבקעו בחומת משפט קסטנר מוסיפים לפעול את פעולתם הנמשכת — ואינם ניתנים עוד לאחוז.

משטרה מוקש של כזבים

אם להאמין לדוד (גורדי) ועקנין, 39 צבר בן משפחת רבנים ממוצא מרוקאי, הרי המוקש היחיד באותו יום היה מוקש א תו הטמינה המשטרה עצמה כדי לחסל אותו. הוא לא היה מוקש של מתכת, אלא של כזבים. במילים אלה פתח כתב העולם הזה את ספרו על תחילת פרשת דודו בירושלים (העולם הזה 958), אחרי שקציני הבירה האשימו את העסקן הספרדי בהחזקת 19 גראם של חאשיש בקפה מוליין.

דודו טען כי לא היו דברים מעולם. הוא הציג מסמכים, שאישורו כי מוליין כבר לא היה בבעלותו ביום החיפוש. כל אחד יכול לגשת לבית השימוש ולשים שם חאשיש, אמר לשופט השלום, בפניו הובא להוצאת פקודת מעצר בחודש ספטמבר 1955.

המשטרה עשתה כל אשר ביכולתה, כדי לשחת למעצרו אופי רציני. אחרי שנעצר לחקירה למשך 15 יום, הבעו הקצינים צר נוסף. שופט השלום שחררו ב־3000 ל"י ערבות נוספת, ו־3000 ל"י ערבות נוספת. "זהו פרעון של חשבונות ישנים," סיפר אז דודו בצאתו מבית הסוהר, "הקצינים שניחו את החאשיש בבית הכסא עשו זאת כדי להתנקם בי." אם היה ספק בדבר זהותו של מניח החאשיש היה ברור כי לקצינים, כולם אנשי הגנה לשעבר, היו באמת חשבונות עם איש האצ"ל הפעיל דוד ועקנין, שמלא תפקידים חשובים בארץ וברמורה, בזמן מלחמת העולם השנייה.

למי להאמין? המערכה המשפטית הרי תה ארוכה ומייגעת. בבית המשפט השלום הופיע דודו ללא עורך דין. "לא חשבתי שיהיה משהו רציני," הסביר לפני שהורשע בדיון על ידי שופט השלום ד"ר משה פרץ, נדון למאסר ששה חודשים על תנאי ולתשלום 500 ל"י קנס.

בפעם השנייה הובא התיק לבית המשפט, (תמשך בעמוד 12)

* במרכז: אשתו של ניידרמן, קציני משמאל: נאשם שמעון (ג'ימי) יונס.

שהערעור, שהגיש בשעתו היועץ המשפטי על פסקהדין ההיסטורי של נשיא בית המשפט המחוזי בירושלים, טרם הוכרע.

אור בלילות. השבוע, במפתיע, פירסם את מעורכי הארץ, ברוך בר, יוצא הונגריה קומוניסט לשעבר שהיה לאיש היוזמה ה פרטית, מאמר עוקצני נגד בית המשפט ה עליון, אשר מגמתו השקופה היתה לגרות בדרך לא הוגנת את בית הדין העליון להחיש את הוצאת פסקהדין ולהפעיל עליו לחץ. בר, אשר בשיחה פרטית לא היסס להשמיץ דברים חמורים ביותר נגד קסטנר, ואשר יחד עם אהוד אבריאלי סייע לעומת זאת למשה קרן המנוח בשרשרת מאמרים, בהם הותקף השופט הלוי, מתוך הגנה עיקשת על קסטנר, עשה עבודה יסודית, כמו בכל משפט קסטנר, ומשפט עמוס, היה בר גס הפעם להוט לפרסם כתבות הנוחות למפא"י. הוא ידע כי מאמרי הבקורת הכלכליים שלו אינם הקובעים. מכרעות היו פרשות אחרות. משהו סיפק לו את כל פרטי הפרטים, על כל המארכים השונים, ומתוכם חסיק בר, אשר התכסה באיטליה האלמונית של "כתב מיוחד", שהשופטים אינם ממהרים כל הצורך. העובדה שהמשפט הקוף אלפי עמודים ומאות מסמכים — נשתכחה כנראה ממנו. העובדה שמחלון חדרו של השופט העליון, ד"ר שמעון אגרנט, נשקף האור עד שעה מאוחרת בלילות — אף היא לא היתה לגור עניין.

נראה שמשהו לחץ עליו. הוא אף לא

* האיש אשר הסגיר את יואל בראנד לבריטים.



אבי העצור בורנשטיין משוחח עם בנו מבקר פורג מכונית האסירים
התלמידים פיצחו גרעינים

בתי המשפט החדש, יהיה זה משפטם של צעירים בניטובים.

פרשת קסטנר הצרעה הבלתי-גמורה

למראית עין שוב לא היה איש מעוניין בפרשה. קסטנר עצמו נרצח מכורו של אדם, אשר אישר שהיה בשעתו שליח הש. ב. גרינלד הישיש, אשר היה שקוע ביסוריו המשפחתיים, וזכה מאשמת הוצאת דיבה, ודעתו נחה בכך. עורך הדין מיכאל כספי, שהיה עיף ממשפטים צבורים שלא הורגל בהם, טרם התאושש מן הניופות שהוטחו כלפיו לאחר המפלה המוסרית שנחלה ה משטרה במשפט עמוס ברגוריון. שמואל תמיר, אשר במשך שבע שנים ניהל את מרבית המשפטים הפוליטיים במדינה, החל מופיע תכופות על במות ציבוריות בבעיות שונות, אולם בשטח המשפטי סירב לקבל על עצמו שורה ארוכה של משפטים סניציוניים שבהם הוומן להופיע. חיים כהן, אשר משפט קסטנר הנחית עליו את המכה הציבורית החמורה ביותר בקריירה שלו, היה מאושר לא לשמוע מלה נוספת על הפרשה. המשפט האזרחי בבית המשפט ה מחוזי בתל-אביב בוטל לאור העובדה ש קסטנר לא היה עוד בחיים. ודעת הקהל בארץ ובעולם חרצה כבר, לפני שנים, את עמדתה שלה גם בפרשת קסטנר וגם ב פרשת חלקם של המוסדות הרשמיים של הישוב בשואת יהודי הונגריה.

נראה היה ששום אדם אינו זוכר כלל

בוקר את העתונים, קראו בחרדה על פער לות נוספות של המשטרה, שהצליחה לתפוש כניסיות חדשות של פורצים צעירים, גונבי גיפים ועבריינים אחרים מתחת לגיל-הבגרות. הידיעה המרעושה ביותר באה מקרית חיים, שיכון סועלים ותיק ושקט ליד חיפה, בו מרוכזת סלתי ושמונה של צמרת ה הסתדרות, מנהלי המוסדות ההסתדרותיים וראשי הפקידות הבכירה הממשלתית בחיפה.

שני נערים בני 16, מסרה ההודעה ה משטרתית, ניסו לאנוס את חברתם לתנועת הנוער בת החמש-עשרה וחצי. "כולם יודעים שהיא כבר לא תמימה כל כך," הצטדקו הנערים, משנעצרו אחרי שהורי קרבנם התי לוננו על המעשה במשטרה. "לא אנו קיל-קלנו אותה..."

לשם ספורט. עוד לא הספיקו רבבות ההורים להתאושש מן הידיעה על מעשה האונס, כשהמלומה נוספת נפלה על ראשם. חוקרי הלשכה הפלילית החיפאית הצליחו לפתור תעלומה שהטרידה אותם זמן רב. הם התחקו על עקבותיהם של מפוצצי בנין אבן בשדה תעופה עזוב על הר הכרמל. ה עקבות הובילו אל שני צעירים, בניס למש פחות מכובדות וידועות בחיפה.

אחד הנעצים, צעיר בן 21, משרת עדיין בצבא ואילו השני שוחרר לא מכבר. תיק החקירה הועבר למשטרה הצבאית, שאסרה לפרסם את שמות הצעירים.

אולם בחיפה לא נשארו שמותיהם של ה שנים בבחינת סוד. מפה לאזון, העבירו אד רחים נדהמים את הידיעה לשכניהם. "פצענו את המכונה לשם ספורט," העיד בפשטות החייל הצעיר בפני חוקריו.

אותה שעה עסקו שוטרי צפת בחקירת שני צעירים אחרים, חברי תנועת נוער דתית. הם הכיזו שורה של גליונות-אישום נגד הנערים בני ה-16, האשימו אותם בהתפר צויות, גניבות ועבירות אחרות.

רוח-רפאים החלה מהלכת אימים בבתי הסבים בייבוי של ישראל. תמונת אותו נוער מנוון, בן הערים הגדולות של ארצות הברית, שעסק בגניבות, חקיפות, סמים משכ רים אפילו רצח — לשם ספורט.

פרטימית. בפני שופט השלום דב זוהר בתל-אביב, הביא קצין התביעות של המש טרה ע.מ.מ. יהושע וולפסון את חיקם של שמעון (ג'ימי) יונס וישראל ניידרמן, ה נאשמים בפריצה למשרד הכרטיסים יוקי ובי נסיון לפרוץ את משרד הכרטיסים וקופו.

קהל הצופים באולם בית המשפט היה שונה מהקהל הרגיל. הממלא את אולמות המשפט בכל יום אחר, תלמידי גמנסיה הרצליה הסמוכה וצעירים מהמחשבות הרי צליה וזכרון-יעקוב באו לשמוע את משפטם של חבריהם ובני-גילם, על ספסל הנאשמים.

הנאשמים עצמם נראו מרוצים ומחייכים. אפילו נוכחותה באולם של אשתו, הנמצאת בחודשי הריונה האחרונים, לא העיבה את חיוכו של ישראל ניידרמן. קריהנגה של שני הנאשמים, המיוצגים על ידי עורכי-הדין ואב ברעם ומשה נחשון, היה להמתין עד להעברת יונס לבית המשפט המחוזי. הם הבטיחו להיג כך גם בשמונה התיקים ה אחרים, שיוגשו נגד השניים.

כשהועבר דונס של ניידרמן ויונס לבית המשפט המחוזי הובא לאולם שותפם השלי שי (העולם הזה 1061). החייל עמוס מלאך, הוא חיך בלבבות לשתי קצינות-המבחן ש ישרבו באולם, הקשים בקירורו להאשמות ה- התלמידים באולם התייחסו למשפט כולו כאל מחזה משעשע או סרט-מתח חינו. הם התחלשו בעליצות, לעטו מסטיק ופיצחו גר עינים. הם לא הבינו עדיין את חומרת ה בעיה הלאומית, העומדת יחד עם שלושת הנאשמים הצעירים להכרעה ולליבון בבית המשפט: מה הביא ומה דחף את הצעירים המחייכים אל ספסל הנאשמים?

מתוך קלות דעת. ביתר רצינות וכ חומרה מתאימה התייחס לבעיה שופט השלום התל-אביבי אליעזר זליקסון. לשהובאו בפניו יוסף שמיר ויואב בריסוף בני ה-17, באש מת גניבת גיפ, שאל אותם השופט לסי בת המעשה. "מתוך קלות דעת," השיב שמיר בחיוך ובמשיכת-כתף.

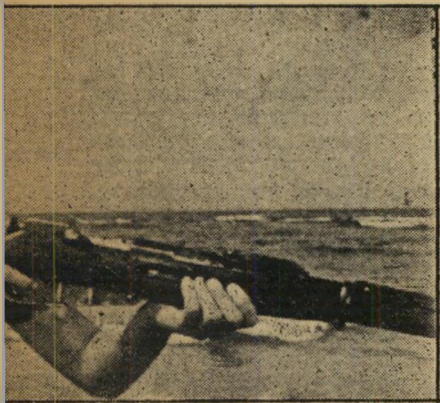
זליקסון הקדיר את פניו. הוא שקל את העובדות שלפניו, רשם כמה שורות בפרטי כל שלפניו, והקריא מתוכו: "... זוהי בעיה קשה (עבריות הנוער) ולכן אני מעביר את הדיון לשופט השלום הראשי, כדי ש ירכיב בית-דין של שלושה שופטים אשר ידון במשפטם של שני הצעירים."

החלטתו של זליקסון הדליקה את האור האדום לרצינות הבעיה. היה זה מעשה מעורר-דאגה כי בפעם הראשונה שיתכנס בית-דין של שלושה שופטי-שלום לפי חוק

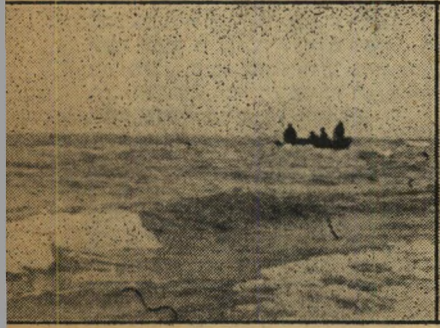
העידום והריאליזם חו האחת



רגע אנושי
מאריטקה, הלוחם
על אי שומם, עם
בחיך חסב, היא שוכחת לרגע כי הינה לוחמת



פסק-הדין
סירת הצלה הופיעה
רץ אליהם, כאל גז
חאדומים, אויבתו של הקצין הלבן. מבלי לחשו



הוצאה לפועל
הכדור פגע
קודמת כונה
40 מחבריו קצינים. לאחר יריה חיילי הבלתי

קולנוע

סרטים

גיהנום אישי בהחלט

שער הגיהנום (מוג'יבי, תל-אביב: יפאן) מתאר את רעתם של היפאנים על הגיהנום. לדעתם יכול אדם לנאוף עם אשת רעה, לרצוח את הטובים בידיו — ולכפר על חטאו בגיהנום ארצי לחלוטין: המגור הבודהיסטי הסמוך, בו עליו להרבות ככל האפשר בסברה הפילוסופית כי „הכל הבל הבלים“.

גורל מוריסו, אחד מגבוריה הסמוריים של יפאן הפיאודלית, והדמות הראשית בסרטו של נאגאטה מאו'יצ'י, התנסה בכל השלבים האפשריים המוליכים לגיהנום עלי אדמות: בצעירותו דחה אהבתה של רעה משפחתית, יצא לשורה של מסעות צבאיים, חזר משם עטור בתואר גורל ובשלטון ללא מיצרים. אז גמר אומר להחזיר לו את אשר החמיץ קודם לכן, פנה לחיזור צבאי נמרץ אחר אהובתו מקודם, אשה נאמנה לבעלה עתה. תוך שלושת החדשים הבאים הצליח המצ'י ביא לקרוע את האשה בכוח מעל בעלה, לגרש לאובדנו ולאובדנה, למהר ולרצוח את עוזרו במגור הבודהיסטי הסמוך, בו יוצא שמו לתהילה כנויר הצדיק מוריסו.

כך, על כל פנים, מספרת האגדה היפאנית העתיקה. כשיצאו בעלי האולפנים היפאנים לכבוש את השוק העולמי, היתה מול עיניהם הדוגמה המצליחה של הסרט ראשונמו, אף הוא מבוסס על מסורת היס טורית. הם הוסיפו לסרטם החדש צבע ואוריה מיוחדת, בנו אותו בהתאם למסורת התיאטרלית הקדומה, מסורת תיאטרון הי קאבוקי, ויצאו לשוק.

התוצאה היא: הצלחה קולנועית נוספת.

פרניצל על הגג

בניפס הסהרורי (חג, תל-אביב, צרפת) — אם מוכן אתה לראות גבר רחב מידות ובעל פרצוף סוסי, כשהוא מהלך סהרורי על גג רעפים עקום, בגובה של 30 מטרים מעל לרחובותיה של פאריס, ואף ליהנות מכך, כדאי לך לראות את בוניפס הסהרורי. פרניצל, גבר בגיל החמישים, בעל חיוך סוסי ופה מלא שיניים, מפליא לעשות בתפקידו הכפול: בלש בסופרמרקט של ברסט בשעות היום, גנב סהרורי, באותו שטח, בשעות הלילה.

בין הומנים נוהג פרניצל הבלש לחזר אחר נשים יפות, ללחץ אותן בשירה מבדד למסך סלחיויה פרטית, שהתקין לו במשך רדו. תחביב זה חביב עליו גם בשעות הלילה, ואת רוב מרצו הסהרורי הוא מוציא בניסיונות מוצלחים לחדור מבדד לחלונות ועליותיג למיטותיהן של אותן נשים — לא לפני שהוא עורך את סיורו הלילי בי מחלקת התכשיטים של ברסט, בוחר למי אחרותיו מתנות נאותות.

פרניצל, שעליותו המסחררת בשוק הי קומדיות הבינלאומי מזכירה לא במקצת הליכה של סהרורי על החבל המתוח, מנסה בכל כוחו להשאר זקוף גם הפעם. אולם מחוץ להברקות לשוניות (בעל קנאי המוצא במיטת אשתו את פרניצל הסהרורי, כשהוא אוחז בידו בקבוק הנקה: „מה, לבגוד בי עם בעלימנקת?“) ועייתו פניסוס התק ריב מלא, אין הוא מצליח למנוע את קהל מפיחוקים ושינה סהרורית ובלתי נוחה בכסאות הנוחים של קולנוע חן.

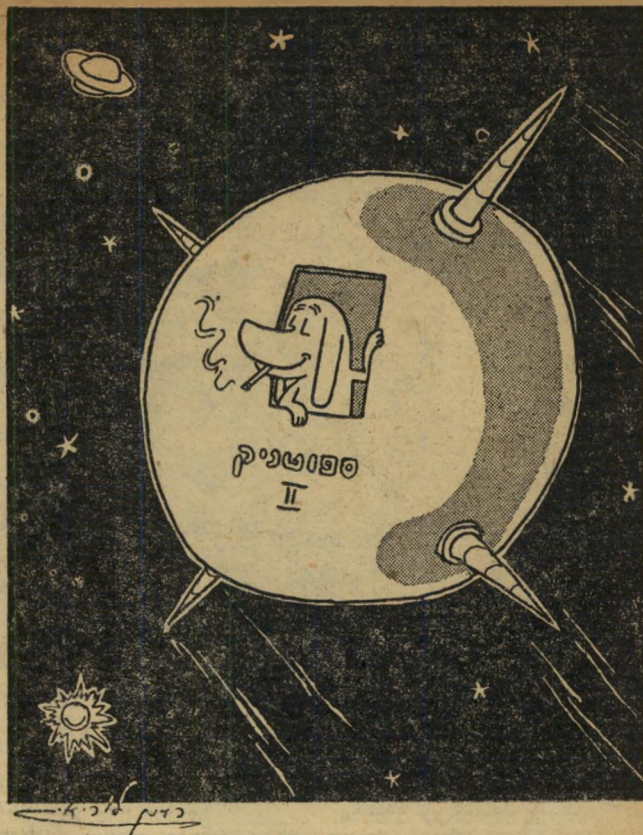
חדריך

אלה הסרטים המוצגים בשבוע זה בערי הארץ, אשר העולם הזה ממליץ לראותם: **● רצחתי את אמי** (תמר, תל-אביב) — האולפנים ההולנדיים מזהים את עצמם בסרט בכורה בישראל. סיפורו של בן-ללא חורים המבצע פשע איום, כפי שהוא מוגש מבדד למצלמות הקרירות של תופנגג שסאיי וסח הגרמני.

● האדם שירדע יותר מדי (אופיר, תל-אביב) — אלפרד היציקוק חוזר על עצמו בסרט מתח, המתרחש בשוק המזרחי של מאראקש ובאולם הקונצרטים אלברט הוז בלונדון. השיר קח סרה סרה מפי דוריס די.

● אדם בקרב (גל אור, חיפה) — 15 הקילומטרים המפרידים בין כתת חילי רגלים אמריקאנית בקוריאה, לבין גבעה אלמונית העשויה לקבוע את גורלם.

● שער הגיהנום (מוג'יבי, תל-אביב) — אגדה היסטורית, בתצלומי קולנוע איטיים נוסח תיאטרון הקבוקי. מיציקו קיו מצליחה לעשות בפניה את מה שסופיה לורן וגינה לולובריגידה משתללות לעשות באברים עגוי לים נמוכים יותר.



אל תתיאש — עשן „כנסת 6“

המתנה היפה לכל הזרמנות!

כלי כסף
ופצופה
כסף

פרינצנטל
נוסד בורשה בשנת 1905
PRINCENTEIL
Established in Warsaw 1905

silver and
silver-plated ware

מבחר עשיר של 10 דוגמאות מרהיבות עין
להשיג בכל רחבי הארץ

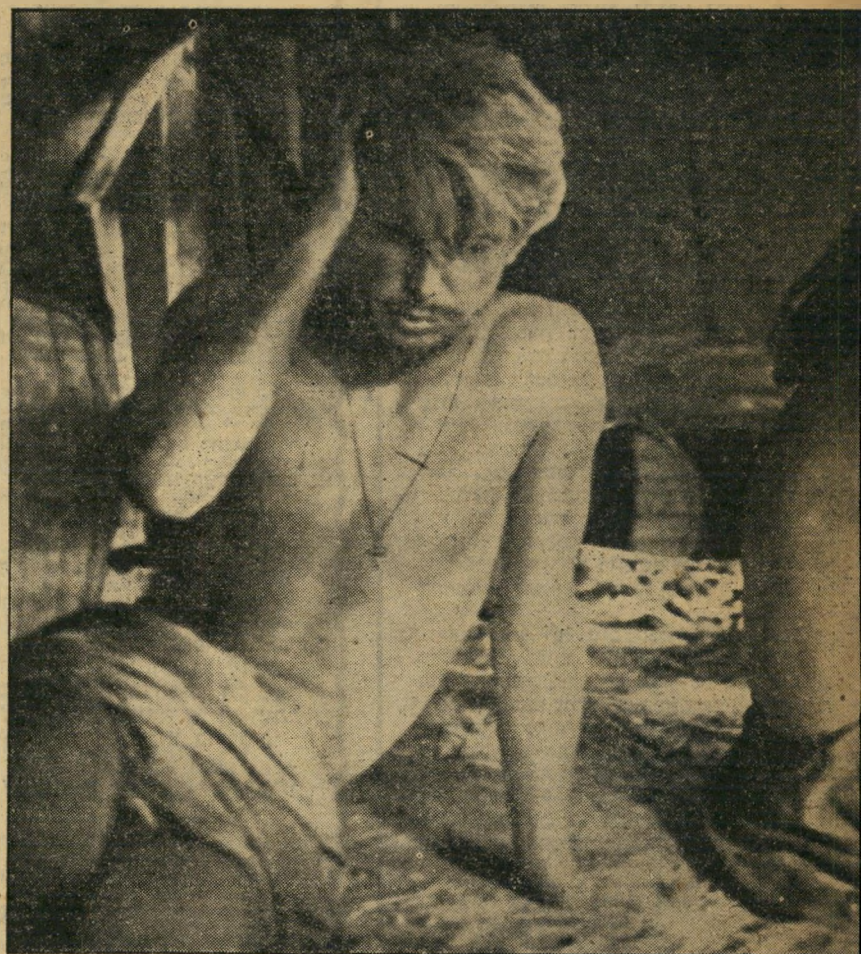
הזכיה הגדולה

30000

בהגרלות
מפעל הפיס



ים לסרט הסובייטי "ה-41" שיוצג בישראל מחיסלה ארבעים



דומה, נשארה בודדה של אשה. היא מתאהבת בקצין, אותו היא לוקחת בשבי, מתמסרת לו, מעוררת גם בו אהבה עזה אליה, למרות שהקצין הוא אריסטוקרט הבז לבני העם הפשוטים, אליהם נמנית מאריטקה, הלוחמת מצבא האדומים. מתעוררים רגשות

הכוכב האדום

מאריטקה, נערה כפרית שטופת אידיאליזם ושנאה ל־ שלסון, נסשה את ביתה והצטרפה ללוחמים האדומים, בקרבות המהפכה הרוסית. תפקידה הוא אנושי וריאליסטי, שלא כמקובל בסרטים הרוסיים.

שנות העשרים. מלחמת האזרחים ברוסיה נמצאת בפירורייהדמים האחרונים שלה. קומץ לוחמים אדומים מתקדם בערבות. אלה הם שרידיו של גדוד מהפכני, הפורצים לעצמם דרך אל הים. שם מתכים להם חברים, וקרבות חדשים עם שרידי הכוחות הלבנים הנפוצים לכל רות.

צועד המפקד יבסיקוב, והאיכר צ'ופליקה אשר מריצו חזון של כפר מולדתו האוקראיני. והולכת גם מאריטקה הקטנה, הדומה לילד, שהחליפה את גורלה הנשי במציאות החיילים האדומים. ארבעים קצינים לבנים כבר הספיקה הנערה להפיל, בקליעותיה המדויקות. את הארבעים יאחד — ההחטאה הראשונה שלה — היא מובילה עתה אתה, כשבוי האישי שלה, זכר להחטאתה.

הקבוצה מגיעה אל הים. המפקד, המתכונן לקרב חדש, שולח את מאריטקה ושני לוחמים למסור את השבוי למטה הצבא המהפכני. אולם אחרי הקרב נשארו מן הארבעה רק שניים — מאריטקה והקצין שלה — על אי קטן ושומם. ואז מתגלה כי מתחת לחיצוניותה הנוקשה של הלוחמת האנאלפביתית-למחצה, פועם לב של נערה חולמנית. היא מתאהבת בקצין. להם אהבתה של הנערה גורם לקצין האריסטוקרטי, הבז לפשוט העם, לשנות את יחסו. גם הוא מתאהב בה. לרגעים נראים החיים על האי הבודד כאידיליה של אהבה.

מחזות האהבה בסרט זה אינם נופלים מן הלוהטים והריאליסטיים ביותר שנראו בסרטים המערביים. אך הסרט אינו מסתיים באידיליה. שני הנאהבים ממשיכים להאמין באידיאליזם המנוגדים שלהם, ומדי פעם פורץ ריב ביניהם.

הפתרון בא כהפתעה. לאי מתקרבת ספינה. הקצין מקדה כי אלה חבריו הלבנים; מאריטקה מצפה לגואלים אדומים. הקצין הוא שוכה: בסירה נמצאת כיתת לבנים, שבה לחפשו. הוא קופץ אל תוך המים, רץ בשמחה אל מציליו. כדור משיגו. מבלי לחשוב הרימה מאריטקה את רובה, והפעם לא החטיאה את המטרה. הקצין ה-41 נפל.

ורק אז, לפי פניה הקפואים של מאריטקה, אפשר להבין את המחיר האמיתי של היריה ה-41 של הלוחם מקבוצת יבסיקוב.



ק. לשמחתו של הקצין, אלה הם חבריו הלבנים. הוא אותו רגע שבה מאריטקה להיות לוחמת מצבא בנות אליו מאריטקה את רובה ולוחצת על ההדק.



בנימה בלתי־הידואית בהחלט: מאריטקה, שמילאה את תפקידה בסרט כלוחמת קומוניסטית, הנלחמת בצבא הלבנים, מבכה את אהובה הקצין הלבן, האנטי־קומוניסטי, אותו הרגה לפני כמה שניות.

אהבה, אחרי הכל הסרט הצבעוני, ש־ הינו מהדורה מחודשת של אותו סרט שחור־סגור בברית־המועצות בשנת 1927, מסתיים

יתו: הקצין נופל אל תוך הים, מת. עוד בהזדמנות זו את נשקה, אולם החסיאה כאשר הרגה מאריטקה לזאת, לקחה אותו כשבוי כדי להובילו למפקדתה.

७५७

חקירות הפנימיות המתאימות, נתן מי שנתן את התורה לחוטפים לשים קץ למיבצע המטומטם.

גם אז קיח החוטפים בלי ספק שהעניין יעבור יבשקט, וכי אלי, שעל מצב רוחו יכלו לעמוד היטב, מבוהל מכדי שיגלה את האמת למישהו.

★ ★ ★

טעות בחשבון

ר טעות הפאטאלית של מנגנון-ה' חושך באה בגלל לקיח מורו בתיאום. אילו דאגו להוציא את המשטרה לביתו של אלי מיד עם בואו, ולמצערו של האיש מיד עם הופעתו, יתכן מאד שתבור הנפחד היה נכנע לדרישת חוטפיו, מטשטש את עקבות החוטפים, מוסר לשוטרים הודעה סתמית על היעלמו. אולם העיכוב בבוא המשטרה והשהות שהדבר נתן להוריו ולחבריו בע' בודה, שהשתדלו להחזיר לו את שיוחיה משקל הנפשי, שיבשה את התוכנית.

נדמה היה כאילו המשטרה עצמה ידעה כי כל רגע יקר. היא ניסתה לקחת את אלי עוד לפני שנבדק עלידי הרופא שהוועק למקום. והיא מיהרה לקחת אחרי הבריקה, למרות הודעתו המפורשת של הרופא כי ההולה קורח בחום וסובל מהלם, ושאין לה עיכור מן המקום. בהוראה טלפונית לסמל שבא לקחתו מדירתו, הורה סגן מפקד ה' מחוז יעקוב סגר במפורש, שאין בשום פנים לתת לתבור לדבר עם עורך עתוננו.

מאותו רגע שנכנס אלי לבנין מסה ה' מחוז של המשטרה, החל השלב השני של המאורע, שהשלים את הראשון. לא ניתן לאלי לנוח אף לרגע, לאכול ארוחה, לראות את אשתו, להיפגש בדיוק כמו בלילה ה' קודם בידי החוטפים. נחקר עתה שעה אחרי שעה חקירה רחוקה ואכזרית, לפי משרת של הב.א.א. כשהוא רועד בצמר מורת וקודר בחום. המסרה היתה ברורה מן הרגע הראשון: לאלץ את תבור להכחיש כי נחסף בידי השב.

אף לא לרגע אחד הושארה האשליה כי תבור הוא מתלונן, המודיע על פשע שבוצע נגדו. ההתנהגות היתה למפרע זו של חוק רים נגד פושע, תוך שימוש באמצעי-הלחץ המוסריים הרגילים במצב זה.

בנין המשטרה דמה לכותרת. לא רק קציני משטרה בבהרים, ובראשם עמוס ב'גוריון עצמו, לקחו בה חלק. גם ראשי השב. ה' פועו והשתתפו. מכונה אדירה הופעלה נגד תבור. אולם גם הפעם לא נשבר האיש. הוא ציין בכנות שאינו זוכר בחודות גמורה סרטים קטנים, שאירעו שעה שהיה מהומם. אולם חזר ללא סתיה פעם בפעם על העיקר. מצב המשטרה היה כמעט מנוח. האנשים שאלי תבור האשימם בפה מלא כי פיקודי הם חספיה, ניצבו עתה אחרי החקירה. החומר היחיד שיכול היה לשמש כראיה — הבדיים הקרועים, הנעלים, שיירי העפר — נמסרו לאותם האנשים.

לפרקליטו של תבור, עורך-הדין שמואל תמיר, לא ניתן לגשת אל האיש. רק כעבור 16 שעות, כאשר היתה קיימת הסכנה ש' עובדה זו תסעיר עוד יותר את הציבור, הגדה מעצם המעשה, ניתנה לו אפשרות לשבת אל תבור, אך מבלי שיוכל לדבר איתו ביחידות. החוקר, איש מנגנון החושך צבי אהרוני, רצה רק שתמיר ישלל את תבור להיבדק ב"מכונת-אמת", מכשיר מפוקפק מאוד, שמימצאו נקבעים עלידי המומחה המשטרי — הוא אהרוני עצמו. תמיר סירב לתת עצה כזאת.

★ ★ ★

מכונת איהאמת

ב מקום מכונת-האמת, הופעלה מכר נת איהאמת. דובר המשטרה מיהר ל' הפיץ רמזים שונים, שנועדו לתת מהלכים למירסת השב. כי תבור חסף את עצמו. העתונות המשועבדת, ובראשם ג'רוזלם פוסט מלחץ הפינכה, מיהרה לעזור. היה זה ה' פומון הנושן, שהושפע בכל פעם שמנגנון החושך הפעיל סטור נגד מערכת. הודעות דומות היו ראשי השני רגילים להפיץ בשעה שסוכנו ערכו את הסיוון המתועב בארץ. היטיה עצמה באה מרוסיה הצארית, שם היתה המשטרה אוסרת אחרי כל פוגרום את הקרבנות ששוארו בחיים.

בשעה שאלי הוסיף לשבת במעצרי-חיד (אחרי שהאש החולה, שלא הואשם בשום אשמה, הוחזק בגיגו במשך שש שעות), נמשכה החקירה נגידו כמעט באותו סגנון כמו בשעת החטיפה: אם תעיד נגד אבגרי תלבו משרה יותר טובה, אם לא תעזור לקל נגד אבגרי חשב אצלנו הרב שנים, אנחנו נקבור אותך, וכר. החקירה לא נוה' לה עלידי הענף הפלילי, כרגיל, אלא על-



פנטומימאי וילי כתזמורת שלמה *
הרוסים אמרו "חורשו"

אמנות

פנטומימה

בעל אלף הפרצופים

בחדר הקטן במוסד לעכריניים צעירים בעיירה הצרפתית, היה קר. הנערים נדחקו איש לרעהו, רטנו וקיללו עולם ומלואו. הזמנים היו קשים. מלחמת העולם ה' שניה נכנסה לשנתה השלישית, ועשרות הנערים שהצליחו למצוא מחסה בין כתליו של המוסד הקודר היו מאושרים-יחסיים, בהשוואה לאלפי הנערים האחרים שנדדו ברחובות ללא לברוש ומזון.

בין הנערים הצרפתיים ישב גם ילד יהודי קטן-קומה ושחרחר, שנקלע למולו ה' רב למוסד זה במקום למחנה ריכוז. שמו היה זאב ליכטנבוים. זאב, שלא איבד מעולם את חוש-ההומור שלו, ניסה לברר את חבריו עלידי חיקוי דמויות וטיפוסים. בעזרת העזיות ותנועות-גוף הצליח לשכנע את חבריו שהם יושבים ברגע זה ליד שולחן



חבר-משק וילי

סדרן-העבודה רוס: עבודת-חורף

מלא כל טוב, או חזוים בהצגת סרט משעשע. כך התחילה חקרייה של אמן הפנטומימה וילי, הצעיר בן ה-28, שזכה במגלית זהב בפסטיבל הנוער במוסקבה.

מצחיק את החברה. וילי נולד ב' עיירה חורף, נקלע בילדותו לתוך מערבולת המלחמה העולמית. בשנת 1946 הגיע עם אנית המעפלים תלחי' ארצה. האניה נתפסה בלבים עלידי המשחתות הבריטיות, ומסען העולים נכלא במחנה עתלית. כעבור מספר שבועות שוחררו העולים, וילי הצטרף ל' קבוצת נוער בקברן השומר הצעיר עין

מבלי לחשוב עדיין על הצד האמנותי של הגותיו שב וילי לשעשע את החברה

בהופעות פנטומימא. בשעות חערב על ה' דשא או על גבי כמה שולחנות מקובצים בחדר האוכל, העלה וילי את סיפוריו האילמים, נע בחופשיות כשהוא מצהה את פניו וזוכה לרעמיצחוק אדירים. שהשאיור אהריהם גם קורטוב מחשבה עמוקה.

עם סרוץ מלחמת העצמאות ירד הנרעץ לקיבוץ גירם בגב. הצגות הפנטומימה נפ' שכו גם במקלטים, בין הפגיה מצרית אחת לשניה.

הצלחתו של בית-שפט. לפני חשע שנים ביקרו בארץ אמני הפנטומימה הצר' פתיים מרסל מרסו ואסיין דקרו. היתה זו גקודת-המפנה האמנותית בחי וילי. הוא חזו בכמה מהופעותיהם, החליט להתמסר לפנטומימה ברצינות. בעינים נרגשות עקב אחר תרגילי ההליכה במקום וקטע משיכת' חבל של מרסו. למראה הטכניקה של דקרו הבין שהפנטומימה איננה הצגת-יחיד מצ' חיקה, כי אם אמנות.

בשנת 1950 שיחק וילי המזל ותוא נשלח בשליחות תנועתית לצרפת, ניצל את הזמן כדי להשתלם בבית-ספר דרמטי. כעבור ארבעה חודשים אול לו הכסף והקיבוצניק נאלץ לחזור אל שדות המרעה של גירם ולהצגות בפני חברים.

הצעיר בעל השיער הגלי הארוך והתחדים החרוטים היטב, פיתח לעצמו מסיכת מקו' רית. בשעת הצגותיו הוא מופיע בבגד שחור דרוק לגופו, פניו צבועים לבן, שי' גיו מוסחרות בעזרת שני לוחות שחורים ובשעת חיוך הוא מגלה פה שחור חסר שינים.

הערה סתמית של חבר, שטען שאי-אפשר לחקות כמה דמויות בפעם אחת, הביאה את וילי לשלב חיש בהתפתחותו האמנותית. הקטע הראשון, בו מופיעות כמה דמויות יחד, הוא המשפט, לפי רישומיו של הקרי' קטוויס הצרפתי דומייה.

בעזרת שינוי מהיר של מקום עמידתו שיחק וילי בתפקיד שופט, סיגור, קטי' גור, נאשם, עד, ושמש בית-דין. כאשר הרבה יותר מאוחר, הציג קטע זה במוסקבה, וקרא לו להרין עד כי שובש לוח-הזמנים של ההופעה המרכזית של אותו ערב.

ממוסקבה ליפאן. הצלחתו במוסקבה היתה פיגומנאלית. הקהל הרוסי קיבל אותו בהתלהבות. כאשר טייל ברחובות הקיפוחות האנשים בקריאות "וילי, פנטומימה", לחצו את ידו, חיבקוהו בבידדות וניסו לומר לו כי הצגתו האחרונה בטלביזיה היתה "חרשו". אך ההצלחה לא סיחררה את ראשו. וילי חזר ארצה, נסרד זמנית מהשואות הקוהל, חזר לפרותיו ולסוסי החום, חיה ערבית אצילה הנושאת את השם צה.

עתה, למרות שאינו חושב לעזוב את משקו, הוא מתכנן נסיעה ליפאן, לשם השתלמות בפנטומימה יפאנית. כדי לכסות את הוצאות נסיעתו הופיע לאחרונה בסועדון תתיאטרון בתל-אביב ובחופעות פומביות אחרות. סדרן העבודה של גירם נאלץ ל' חוק אותו זמנית מן המשבצת "מרעה" ול' העביר אותו למשבצת "עבודות חורף".

אולם לא ברור עדיין תחת איוה סעיף ירשמו אותו במשך השנתיים הבאות שיבלה ביפאן. יתכן שהמשק יאלץ לפתוח ענף חדש בשם "פנטומימה", בו יהיה וילי ה' מרכז והעובד היחיד.

• תמונה זו מורכבת מסדרת תצלומים, מורכבת במיוחד עלידי צלם העולם הוג.



האמא שיקסה! קבע הרב, והחליט על קבורת חמור לבן תערוכת

הוא התפרנס מחייטות, התגורר אצל אחת ממשפחות האיכרים במקום. בסרנופול הכיר שטינברג את לובה, בתו הצעירה של בעל-הבית אצלו התגורר. למרות שהבדל הגילים ביניהם השתרע על פני עשרים שנים תמימות, נשא שטינברג את לובה לאשה בטקס נישואין אורח, חזר יחד אתה אחרי המלחמה לפולין, ארץ מולדתו.

שטינברג מצא עבודה בבית-חרושת גדול לעבודות חייטות בעיר ברסלאו. שם גולדו גם שני ילדיו מאשתו השנייה, אהרון ו-עובדיה. אולם האושר לא האיר פניו ל-משפחת שטינברג. שני הילדים לקו בגיל צעיר במחלת עצבים שערכה את התפתחותם הגופנית והרוחנית.

מונית שחורה חנתה ביום רביעי ב-שבוע שעבר לפני שער בית-הקברות הקטן בפרדס-חנה. שעות על גבי שעות מדד נהג המונית בפסיעותיו את הדרך שליד בית-הקברות. הוא חיכה לסיומו של הדיכוח הקולני, נשמע בבידור מתוך הבית הקטן שבפתח בית-הקברות. מפעם לפעם היה מטיל מבט חפז בצדור הקטן העטוף בסדין, ש-היה מונח על הספסל האחורי של מכוניתו.

"שייגן" נשמע מתוך הבנין קולו של אחד המתחכמים, "אסור לקבור שייגן בבית ה-עלמין היהודי. מה יגידו המתים?"

"אבל כבוד הרב", ענה קול-תחנונים לקול התקיף, "הרי לא יתכן לקבור את הילד מ-חוץ לבית-הקברות."

"שייגן! שייגן!" חזר וקבע הקול התקיף. "השייגן" עצמו היה מונח אותה שעה בתוך הצדור הלבן שעל הספסל האחורי של המונית. היתה זו גופתו של אהרון שטינברג בן החמש, שנפטר 24 שעות קודם לכן, בבית-החולים רמב"ם בחיפה.

קול התקיף היה קולו של רב המושבה, הרב יהושע זליג דיסקין. הוא התחכך ב-לחש שבגר מרגע לרגע עם קול התחנונים, קולו של שמואל שטינברג, אביו של אהרון. בחוץ, ליד הבית, המתינה אשתו של שמואל: לובה שטינברג, הגיעה היחיד לחיכות כולה. יחד עם לובה, ששוחחה בלחש עם כמה מ-ידידיה ושכניה, המתונו גם אנשי חב"ד-קדישא המקומית. כולם יחד חיכו להכרעה שתפול בתוך הבית: אם והיכן לקבור את הילד אהרון שטינברג.

★ ★ ★

אשה שניה מרוסיה

למברג שבפולין, ניהל שמואל שטינ-ברג את חייה השקטים של משפחתו עד לכיבוש הנאצי. החייט המוכשר והשקט פירס בכבוד, אם גם לא בשפע, את אשתו ושלושת ילדיו. הכיבוש הנאצי הפך את השקט והשלחה שהיו מנת חלקה של ה-קהילה היהודית הקטנה, הביא בכנפיו את המחת. שמואל שטינברג נקרע ממשפחתו, הגיע עם שיירות הפליטים לרוסיה, שם גודע לו אחרי שנים אחדות ממשפחתו נספתה כולה באחד ממחנות המחת הנאציים.

בנודויו על פני בריית-המועצות הגיע שטינברג לעיירה הקטנה סרנופול בקאזאן.

ההורים השכולים

שמואל ולובה שטינברג באחת מתמונותיהם המשפחתיות שצולמה בברסלאו, בשנה שקדמה לעלייתם ארצה. על חזהו של שמואל שטינברג עיטור-הצטיינות, שניתן לו מטעם הממשלה הפולנית כאות-הוקרה והערכה על עבודתו המסורה באחד מבתי-החרושת שם.

הרב, הסתכל בעינים דומעות בקבורתו ה-עלובה של בנו.

"מפולניה נסענו כי לא רצינו שיפלו או-תנו כיהודים. ועכשיו בישראל, מפלים או-תנו כנוצרים", אמרה לובה שטינברג בלעג ובכאב לשכניה, שחזרו יחד אתה לביתם.

★ ★ ★

גם נגר המסורת

מי שנחשב בצדק לאחד הרבנים ה-משכילים בישראל, היתה החלטתו של הרב שמעון זליג דיסקין תמוהה ביותר. הרב בן ה-59 מפרדס-חנה, בעל תעודות של מוסמך למשפטים ולכלכלה, בוגר ה-אוניברסיטה של קיוב ומוסמך לרבנות בעת ובזמנה אחת, הוא בן למשפחת רבנים מ-פורסמת מרוסיה, נכדו של הרב מבריסק ובנו של הגאון שמעון משה דיסקין מן העיר לוחוביץ, שברוסיה.

את משרתו בפרדס-חנה קיבל הרב דיסקין לפני שנים אחדות, אחרי שפוטר מעבודתו, מטעמי צימצומים, כמנהל-חשבונות ראשי בחברת לודוויג בחולון. הרב אונטרמן, רבה הראשי של תל-אביב-יפו, המליץ בעצמו על דיסקין לתפקידו החדש.

"הלב כואב שנחנק הרב דיסקין נכשל בהלכתו", אמר השבוע אחד העסקנים ה-דתיים בירושלים, שפתח את שולחן-ערוך ב-חלק "יורה דעה" סימן שצ"ז סעיף א': "קוברים מתי עכו"ם ונזמנים אבליהם יחד עם מתי ישראל משום דרכי שלום", קובעת ההלכה היהודית.

לפי אותה ההלכה ב"יורה-דעה", הורה בשעתו הרב הראשי ניסים לקבור את הגוץ-רים מבין קורבנות מטוס אל-על בבולגאריה בקבר-אחים אחד, עם המתים היהודים. "הרי אין כל ספק שהחלטה זו של הרב ניסים היא מרחיקת-לכת יותר מאשר קבורת כץ נישואי-תערוכת בפרדס-חנה", אמרו חוגים דתיים מתקומים, שנרעשו מהנזק שהחלטת הרב דיסקין גרמה כבר ותגרום עוד לנאמניה האמיתיים של הדת בישראל.

כי הטראגדיה הפרטית של משפחת שטינ-ברג ממעברת פרדס-חנה היא גם הטראגדיה של מדינת ישראל כולה. כי בשנה העשירית לחיה מגיעים אליה עולים שנודו על פני עולם וכמעט נטמעו בתרבויות ובהרגלים זרים. אתם הביאו נשים לא יהודיות וילדים אשר מסורת ישראל קובעת אותם כממזרים. המדינה, המביאה אותם, עוזבת אותם ל-חסדי חוקי הדת ברגע שרגלם דורכת על ארמת ישראל.

רב. הוא ושכניו מיהרו למשרדי המועצה המקומית, ביקשו את התערבות היושב-ראש. הם הופתעו לשמוע כי בניגוד למינהג ה-מדינה ממנה באו, הרי דעתו של הרב היא הקובעת בענינים אלה ולא דעתו של ראש המועצה.

השתדלנים, ביניהם יושב-ראש המועצה המקומית בעצמו ומנהלות לשכת הסעד, לא הועילו דבר. הרב יצא לבית-הקברות, סימן בחוד נעלו מלבן קטן מחוץ לגדר, ליד דרך המכוניות והטראקטורים הסמוכה ואמר: "כאן אתם יכולים לקבור את המת."

במשך כל זמן החיכות, שנמשך מחצית היום, היתה גוויתו של אהרון שטינברג מור-נחת במונית שהביאה אותה מחיפה. הרב לא רצה לחזור בו. האב סירב לקבור את בנו מוויץ לגדר, במקום בו היו סימני ה-קבר מיטשטשים תוך שעות אחדות.

לבסוף נמצאה הפשרה: הרב סימן מלבן חדש, בעברו השני של בית-הקברות, מחוץ לגדר, הבטיח לגדר את החלקה הקטנה בגדר-תייל. בלא סקס דתי הגיעו אנשי חב"ד-קדישא את אהרון שטינברג בתוך הבור ה-קטן, כיסוהו בעפר ונצעו גור-עץ קטן ל-סימן במקום.

"אחרי שייגן, אין אומרים קדיש", לא שכח הרב להורות את האב השכול. בהיותו יהודי מסורתי, נשמע שטינברג להלכתו של

★ ★ ★

הרב לא סירב מינה

7 העיירה מפולניה לישראל בשנה ה-אחרונה שטף גם את משפחת שטינברג, כעשרות משפחות אחרות תושבות ברסלאו. פקיד מחלקת הקליטה של הסוכנות קיבלו את פני המשפחה בנמל חיפה, הפנו אותה למעברת בתי-האסבסט ליד פרדס-חנה.

עד מהרה התאקלם שמואל שטינברג ב-סביבה החדשה. אחרי לשכת העבודה הכיר גם מוסדות ציבוריים אחרים: קופת-חולים, משרד הסוכנות ולשכת הסעד שטיפלה ב-אישפון ילדיו בעלי-המום במוסד מתאים. האחרון במוסדות היה ביתו של רב המר-שבה, "אשתי נוצריה", סיפר שטינברג לרב עטור-הזקן, "הילדים לא נימולו בגלל נכר-הם וחולשתם".

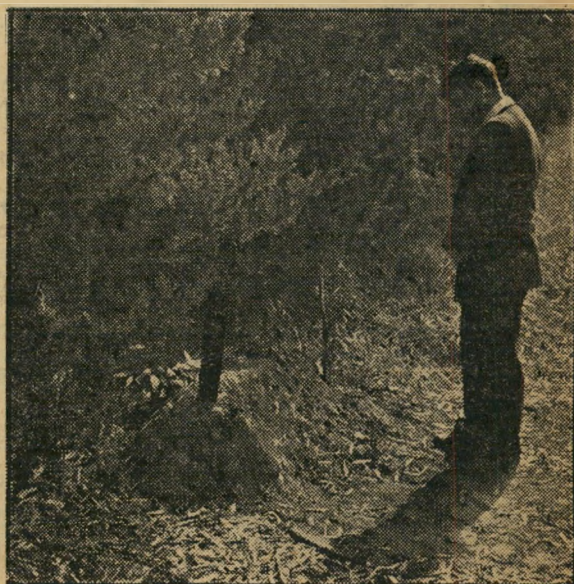
לשטינברג, בעל האמונה המסורתית, היתה חשובה מאד דעתו של הרב בענין זה. הרב דיסקין הבטיח לשטינברג לספל במילת בניו בבית-חולים מתאים. אולם ההבטחה נשארה בכחית הבטחה בלבד.

★ ★ ★

מלבן מחוץ לגדר

הרב דיסקין נזכר בביקורו של שטינ-ברג בענין מילת בניו, כשהביא לפניו שמש המועצה את אישור הקבורה לחתימה. "אשתו נוצריה ומשום כך גם בנה הוא נוצ-רי", אמר הרב לשמשו, וסירב לחתום על הפתק הדרוש.

שטינברג נרעש למשמע החלטתו של ה-



המקום המיועד

כאן, מחוץ לגדר בית-הקברות ופחות מחצי מטר מדוך-עפר, רצה הרב דיסקין לקבור את ילדו של שמואל ולובה שטינברג.

הקבר

השכן רזנזטאל מצביע על הקבר הקטן שנחפר מחוץ לגדר בית-הקברות בשטח-הקלאי הנחרש מדי פעם, נזרע ונקצר. העצים הנראים משמאל מהווים את גדר בית-הקברות.

*שולחן ערוך, ספר החוקים של הדת היהודית, נערך בידי הרב יוסף קארו, מ-רבני צפת לפני כ-400 שנים. הוא מחולק לארבעה חלקים: אורח-חיים, חושן-משפט, אבן-העזר, יורה-דעה.



תמונת חגבי' שלום שהוצגה במשפט קלות'דעת?

אנשים

בימים ההם

יום השנה העשירי להחלטת האו"ם על הקמת מדינת ישראל, שחל בשבוע שעבר, הביא אתו גל של סיפוריזכרונות מהימים ההם. סיפור, בין השאר, מקורביו של דוד בן גוריון, היכן היה ראש הנהלת הסוכנות של אז בשבת של ה-29 לנובמבר. הוא בילה חופשת סוף-שבוע במלון קליה, ליד יריחו — חופשתו האחרונה במלון זה, הנמצא כעת בשטח ירדן. הסתבר כי בעוד שכל אורחי המלון הצטופפו ליד מקלט הרדיו כדי לשמוע על מהלך הדיון בליק סאקסס, הסתגר ביניו בחדרו. רק אחרי שנסתיים מניין הקולות הועק מחדרו, כשהוא לבוש פיגמה וחלוקיבית, והצטרף למעגל רוקדים באולם הגדול של המלון... זכרונות קודרים יותר היו לנשיא ההסתדרות הציונית, ד"ר נחום גולדמן. בצאתו מבית המלון בניו-יורק, לישיבה המכרעת של העצרת, שמע את לחישתו של נציג-המעצרת האמריקאית: „אם לא תצליחו, לא אסיע אותך יותר במעלית“... נגיד בנק ישראל דוד (דוליק) „חורוביץ“ סיפר על רגע אחר מאותו לילה היסטורי: לפני ההצבעה נודע כי נציג חבש עומד להצביע נגד החלטה החלוקה. דוליק, או מנהל המחלקה הכלכלית של הסוכנות, ניגש לנציג החבשי, פנה אליו בשם הידידות העתיקה, השוררת בין העם העברי והעם החבשי עוד מימי ביקורה של מלכת שבא בארמונו של שלמה המלך. השינוע הצליח למחצה: ה"חבשי" נמנע... גם שגריר ישראל בלונדון אליהו אילת נזכר במשנהו: באותם הימים היה שמו עדיין אליהו אפשטיין, והוא עמד לשנותו לאיתן. אולם בעת שזעזעה החלוקה של האו"ם עסקה במיטוי החלק העברי של ארץ-ישראל, התעקש אפשטיין שלא לחתור על אילת, בה ביקר יחד עם ביגיי וברל כנולסון 15 שנה לפני כן. אילת הושארה בחלקה של מדינת ישראל ואלהיו אפשטיין זכה לשם אליהו אילת... לשדת החוץ גולדה מאיר היה סיפור משלה על אותו לילה: היא היתה אז מנהלת המחלקה המדינית של הסוכנות היהודית ב"ירושלים. את שידור ההכרעה שמעה ב"חדרה בירושלים. לפתע פרצו אנשים לחדר והודיעו לה שרכבות אורחים צוהלים מצ"סופפים בחצר המוסדות הלאומיים וכי עליה להופיע בפניהם ולשאת נאום קצר. היא הגיעה למקום, עלתה לגזוזטרה הנשקפת על פני החצר, והקהל קידם אותה בקריאות „מדינה עברית! עליה חופשית!“ השיבה גולדה לקריאת-התבר המסורתית של המנון ימי המנדט: „מסכימה רבותי“... האיש מספר אחד במשלחת באו"ם באותו לילה, משה שרת, ניצל את יום השנה העשירי כדי לתקן דעה מקובלת, כי הוא התנגד בשעתו להכרזת מדינת ישראל. את ההכחשה השמיע שרת באוני כח ידעויות אחרונות יוחנן לוי, אותו הזמין למשרדו במרכז מפא"י בתל-אביב. בשעה היעודה הגיעו ה"שניים לכניסת הבניין: העתונאי כמכניונו הפרטית, שרת ברבל.



יורידה

מצד אחד — טויד ספורטיבי מצד שני — משי בלון

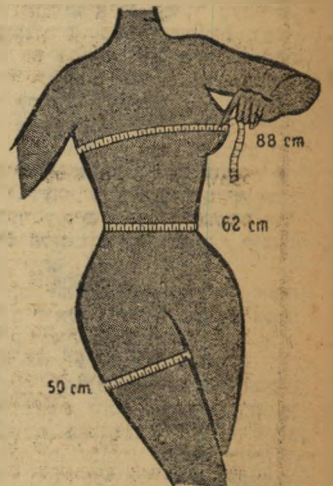
55 ר"י כולל כובע מתאים

אפ"ע

תל-אביב ירושלים חיפה

מהן מצותיך?

בחני את גופך. האם הוא מושלם? אם גובהך הוא 1.50—1.75 מ' המדות האידיאליות הן:



אם מדותיך עולות על אלו נעזר לך להשיג ממוקש בטפוז הרזיה תוך שמירה מעולה על פרופורציות גופך

מכון להרזיה וטיפול בפנים

הרזיה וילנסקי

ת.א.ה. שינקין, 26, ט. 62417

כדי להצטרף ומנית למשלחת ישראל ה" שוהה עתה באו"ם, נלוותה אליו אשתו, הסופרת ימיה צ'רנוביץ. אולם בה בשעה שהבעל לא זכה לנאום, נשאה אשת השגריר נאום בחירות עסקניות ה" הסתדרות בבוסטון. ברשימה שכתבה על הועידה היא כינתה אותה בחיבה כ"ועידה של אידישע מאמעס"... אורח ישראלי אחר בניו-יורק היה גם הוא איש צבא גבוה: אלוף-משנה יצחק רבין, מפקד פיקוד הצפון, שביקר אצל ראש עיריית ניו-יורק הוזמין אותו להשתתף ב" נשף תנוכה של מילוח הפיתוח, אשר יערך במדיטון סקויר קארדן. אתו לקח הקצין ילדה בת שש מתל-אביב, שהגישא לראש העיר זר פרחים בשם ילדי ישראל... על שליחות אחרת של איש צבא נודע השבוע. לאחר שמש"ה שמיר פורסם מאמר בגנות הקומוניזם, בשם לוחות שבורים, שלח אליו כביי את שלישו אלוף-משנה נחמיה ארגוב להביע את הערכתו... במסיבה החודשית בבית ה" נשיא, שבה אירח הפעם הנשיא יצחק בן-צבי את יוצאי פולין, הוכרז המארח לרב כתרילא שחורש, מהרבנות הראשית בתל-אביב, כי פירוש שמו בפולנית הוא „פחדן“, שאל אותו מדוע אינו מחליף אותו בשם עברי. לשאלת הרב „איה שם?“ הציע הנשיא: „חורש“. השיב הרב: „ואז יאמרו עלי הבריות שאני חורש מזימות“... מסיבה מסורתית אחרת לער"י פולין נערכה בשבוע שעבר בביתו של יצחק גרינבוים, ראש התנועה ה" ציונית בפולין לשעבר, לכבוד יום ה" לדתו ה-78. בלט בהעדרו תלמידו של גרינבוים ח"כ משה סנה, אשר מאז הצטרפותו למק"י חדל להשתתף במסיבות אלה. סנה ישב בקפה סמוך, ולשם באו רוב משתתפי המסיבה, כדי להעלות עמו זכרונות משר תפס.

★ ★ ★

לומדים ומשכילים

עם פתיחת שנת הלימודים החדשה באו"ם גיבסיה העברית נתגלה כי רשימת ה" סטודנטים שזורה שמות ידועים, לאו דווקא בשטח הלימוד. כלכלה ומדעי המדינה, למשל, משכו את ח"כ הפועל המזרחי מיכאל חזני ואת אלוף משה צדוק... לעומת זאת החליטו להשתלם במינהל צי

★ ★ ★

בזמן הזה

כאשר עזב שגריר ישראל במוסקבה אלוף יוסף אבירד את מקום סגנותו,

פסוקי השבוע

- המזכיר הכללי של מפא"י ד"ר גיורא יוספטל, על מצב מפלגתו: „לעת עתה נמצאת מפא"י במצב של התגוננות. אך במידה שנתקרב יותר ל"בחירות, פחות נבליה, ונאלץ להתקף. כי אני לא ישו“.
- ראש הממשלה דוד בן-גוריון, בתגובה על סירוב עלי-המשמר לפרסם את מכתבו למערכת: „זוהי הגינות מהפכנית חלוצית“.
- ח"כ חרות ד"ר יוחנן באדר: „לנהל מערכת בחירות רגילה, יש צורך בכסף. לנהל את המערכה בישראל השניה, לא די בכסף בלבד. יש צורך בהרבה כסף“.
- ח"כ יוסף אלמוגי, בחיכוך על הצעת מרכז מפא"י להקים מועצת פועלים נפרדת לכפר אתא, כדי להוציא את הטיפול בבית-החרושת אתא מתחום סעולתה של מועצת פועלי חיפה: „אולי תחליטו להוציא את חיפה מתחום המדינה וגמרז“.
- זאב שרף, הממונה על הכנסות המדינה, בהסבירו מדוע יחולו שינויים בקשר לט.א.: „אינפורמציה איננה מלה עברית“.
- מוקד שומה של מוס ההכנסה, בהסתמך על הפתגם הצרפתי „להבין זה לסלוח“: „אצלנו צריך לומר להבין זה — לשלוח“.
- פרופסור ישעיהו ליבוביץ' בהרצאה על כלכלת ישראל: „בשטח זה אין הבדל בינינו לבין האמריקאים. האמריקאים חיים מכססם וגם אנחנו חיים מכססם“.
- ההומניסט אלברט שווייצר: „האושר איננו אלא צירוף של בריאות טובה וזכרון לקוי“.

★ ★ ★

ברגל ובסוסים

בין התיירים שהגיעו למצרים, לטיול מאורגן של שבועיים, היה אלכסי, בנו של אנאסטאס מיקויאן, סגן ראש ממשלת ברית-המועצות. מיקויאן הצעיר, ש" הוא מורד לטיס, הגיע למצרים עם אשתו, סטודנטית בקונסרבטוריון למוסיקה של מוסקבה... כאשר ביקר נשיא טוניסיה חביב בורגיבא אצל מלך מרוקו, ביקש ממארחיו שיעזבו מעורר, כדי שיוכל לקום בשב בבוקר וללכת שבעה קילומטרים ברגל, כמנהגו. בנו של המלך נתן לו שיעון ישר, אותו הביא בחזרה מגלותו באי מדגסקאר... מנהיג אחר, בקצה השני של המרחב האפריקאי, אסיאח, בשקט אף הוא בספורט, היה ראש ממשלת בורמה ארנה, שיצא לרכב על סוס. אך הרכיבה הסתיימה בתאונה: ארינו נפל ונזקק לטיפול רפואי.

שמור על חרותך

הכרה מלאה, וכן שדעותיהם יישמשו בסיס לכל חוק אשר עתיד להסדיר את עניני ענף הפרדסנות.

אלה המעוניינים להרחיב ולבצר את שלטונם על ענף הפרדסנות התכחשו כליל לדרישות הפרדסנים. הפרדסנים והציבור הישראלי בכללו יכולו לשאת בתוצאות העמדה שנוקטים חוגים אלה אך ורק במחיר גרימת הרס לעצמם. אם טיטאן זה תיהפך לחוק המדינה, יסכן הדבר את הפיתוח והשגשוג של כל משק הפרדסנות בעתיד, ויביא לידי כך שהמדינה תפסיד אחד המקורות העיקריים של הכנסה במטבע זה.

תקדים מסוכן

אנו חיים כעת בישראל בתקופה בה אין לנו עדיין חוקה המקנה לאזרח הגנה ובטחונות. לכן, שומה עלינו להיות זהירים במשך תקופה זו עשרת מונים, בפני כל הצעות חוק אשר תובאנה בפני הכנסת לשם דיון ואישור. חוקים הנחקקים היום יהיו תקדימים לכל חוק שיצא בעתיד. טיטאן חוק ההדרים תומכת בחובה תקדימים מסוכנים רבים, אשר אם יתפכו לחוק, יישמשו כהנחה למחוקקים בעתיד. טיטאן חוק זה הוצקה כמכשיר הדרוש על מנת לעזור לפרדסנים בשיחוק פריים. מאז קום המדינה, הוצא לפועל שיחוק פרי ההדר על ידי "מועצת שיחוק" אשר קבלה סמכויותיה מן החוק. על כן, יש צורך בצעדים החדשים כפי שהם מוצעים בחוק החדש.

הצעות חדשות אלו אינן דרושות לשם שיווק סדיר של פרי ההדר

5 שנים? ארגוני הפרדסנים הפרטיים נפגשים מדי שנה בשנה על מנת לבחור במועצות מנהלים חדשות. כן, מועצת המנהלים אשר ינהלו את העסק העיקרי של ישראל, ישארו בתפקידיהם, ללא כל ערעור, למשך חמש שנים. (סעיף 6 (א) ו-6 (ב)).

10. הזכות להשתמש בכספים משוחררים ממש

בין יתר הרברים המוזרים המוצעים בטיטאן החוק, מנוכחת ביותר אולי היא ההצעה הבאה: הטיטאן מספקת את מועצת ההדרים לקחת כספים משוחררים ממש ולהשתמש בהם לשם בניית בתי חרושת, אשר ימנעו כל תנאי תחרות רגילים מתחשית הנושאת בעולם של מסים כבדים. בתקופה בה אנו נושאים עינינו לפיתוח והשקעות חדשות, ימנע דבר זה לכשיתנשם, השקעות חדשות באחד מענפי המשק העיקריים במדינה. (סעיף 11 (ג), (י), (יא)).

11. הקניות — ללא מכרזים פומביים

לפי ניסוח הטיטאן הו, מועצת ההדרים, לא זו בלבד שתהיה הקונה הבלעדית של פרי ארזות, כי אם תוכל להחליט באופן שרירותי מי יהיה הכפף. במילים אחרות, מועצת ההדרים תהנה מעמדה עדיפה על זו של הממשלה, אשר חייבת לפרסם מכרזים בפומבי. על המועצה לא יחולו כל מנגנוני שו. ההצעה הטובה ביותר תחולל להיות גורם מכריע. סעיף כזה מהווה פלח המזון שחיתות. (סעיף 11 (ג), (ה) ו-12 (א) ו-12 (ב)).

12. לא אתה תבחר את נציגך — הוא יתמנה

העיקרון המנחה בטיטאן החוק, לפיו יוקמו המועצות ומסדותיה, הוא פגום בכלל. העיקרון נוגד את הדמוקרטיה. הוא מפלה לרעה את האינטרסים של הפרדסנים ע"י מתן זכויות קריאה וכתב לגורמים שונים ואינטרסים שונים. עיקרון מנינו חברי המועצה מתוך רשימה לא רשימית אשר יונשו ע"י מוסדות מרכזיים הוא בלתי צודק. בשום פנים אין לראות רשימות אלה כמייצגות את נציגיהם הכנים והנאמנים של הפרדסנים, אלא אם כן האנשים שיופיעו ברשימות ייבחרו ישירות ע"י הפרדסנים עצמם. (סעיף 4).

13. גם ועדת הבקורת תתמנה ולא תבחר

כמו כן אין חזקה לכך שועדת הבקורת של המועצה תמנה מלמעלה. ועדת הבקורת של המועצה חייבת לבחור בבחירות הפשוטות כשם שהועד הדבר עבור הבחירות למועצה. (סעיף 8 (ב)).

ישראל אפילו במקרה של חשודים ברצח או בגניבה. אותם האנשים הרגילים להיות בארצות רימוקטיות חופשיות יתמחו לאז מובילי תקדים זה. איך יסתכלו בנו ידידינו בחו"ל אם נחוקק חוק כזה, וכיצד נוכל אנו להיות בעלי של חוק זה? (סעיף 20, 23 (א) ו-24).

6. המועצה רוצה להטיל עליך מסים

טיטאן חוק זו ספקה סמכויות הטלת מסים שונים, לרבות מסים על הון, לידים אחרות מאשר לממשלה. העיקרון במקרה זה הנו יותר חשוב מאשר הסכום. אם כי הסכום עצמו הוא נכבד למדי, האם נרשה, באמצעות חוק, שנוף ממונה יטיל מסים על כספי הייצור, בכלי שתהיה לו הזכות להסכים או לסרב להצטרף לגוף מסוים? (סעיף 11 (י)).

7. ביצור מעמדם של בעלי חזקה

למרות ההתמרמרות בציבור נגד שתומם במועצה של בעלי אינטרסים משוריינים, לא זו בלבד שאין ההצעה החדשה אוסרת על כל אינטרסים שהיו להיות חב" במועצה, אלא היא אפילו מכפלת את העסקים הקיימים בחוק הקיים בענין זה. האיסורים המסתיים הקיימים בחוק הקיים בולטו בהצעה החדשה, ובמקומם בא סעיף הטובע למעשה כי רק אינטרסנטים חלקיים יורשו להשתתף במועצה. קבוצה קואופרטיבית של אינטרסנטים תורשה להשתתף במועצה, בין אם הם אינטרסנטים גדולים או קטנים. והשר חלטים בכל המקרים מיהו גורל ומיהו קטן. מסתמנת איפוא מה מנגמה לקבוע עיקרון שהאינטרסנטים יורשו לחיות חברי המועצה. (סעיף 4 (ד) ו-4 (א)).

8. זכות הקיום — אך ורק לחוקים ביותר

עד עכשיו יכול היה קואופרטיבי, ואשר ברשותו היו 2500 דונם או יותר — ורבים הם כאלה — לארוז את פרי ההדר שלו במשתות ולשמוע על איחולות ופגמים והפחד. קבלו, שאליו היה קשור קואופרטיבי, והיה מוכר ע"י המועצה לשיווק. היה צריך לחלוש על 5000 דונם. לפי טיטאן חוק ההדרים החדשה שני תנאים אלה מבוטלים. וכדי להיות מוכר על ידי המועצה לצורך שיווקי, יש צורך בשטח של 15,000 דונם לפחות. לכן רק קואופרטיבים הגדולים ביותר בישראל יוכלו לחתקיים. (סעיף 10 (א)).

9. חמש שנים של שלטון ללא הפרעה

בהתאם לטיטאן, יבחנו במועצה במשך חמש שנים רצופות וללא כל הפרעה, האנשים, שכמעט וסינו את עצמם, וידידיהם, החולשים כיום על כל מוסדות הפרדסנים. מדוע

הפרדסנים דוחים בתוקף את טיטאן החוק

ונתמכת על ידי אותם האנשים אשר כביכול מייצגים את הרוב בענף הפרדסנות. תומכי ההצעה האלה הם גם דובריה ומנהיגיה של ה"זממה" החפשיה. מתוך 129,000 דונם של פרדסים נושאי פרי בישראל, הרוב הגדול שייך לפרדסים פרטיים. טיטאן חוק זו הוגשה לשר באמתלא שהיא מייצגת את רצונם של הפרדסנים הללו.

טיטאן חוק זו תומכת בחובה בכנות אף לך

אלה שהשתייכו לענף הפרדסנות לפני היחסד המועצה לשיווק פרי הדר ובמשך תקופת קיומה קוראים בזה לכל אלה אשר חרותם יקרה להם להעמיק ולבחון מה עלולה טיטאן חוק זו לעולל לאו דווקא לצבור הפרדסנים, כי אם לכל אחד ואחד בישראל. אם יתחר היום תקדים מעין זה במדינתנו הצעירה — תקדים אשר ישעבד את הפרדסן וישלול מהצבור את זכויותיו הטבעיות, עלול גם אתה לחיות מחר בצלו של חוק דומה.

הגבלת החופש תבדיל את המשקיעים בישראל

אסור לנו בזמנים גורליים אלה להרשות לאינטרסים מיוחדים להשתמש בשיטות אשר יבדילו משקיעים מבית ומבחוץ, העוורים בבנין המדינה. אנו עומדים על כך שהארגונים שגיישו לשר החקלאות את טיטאן החוק ידרשו בחזרה. יש להחזיק תחילה בפרדסנים ורק אח"כ להחליט מה באמת דרוש לשם שיחוק סדיר של הפרי.

קבוצת אנשים בעלי מגמות מיוחדות הכינה והגיישה לשר החקלאות טיטאן חדשה של חוק ההדרים. קבוצה זו טוענת שטיטאן החוק הו עונה על כל המטרות והצרכים של ענף הפרדסנות כולו. טענה זו הנה בניגוד גמיר לעובדות, כפי שהן ידועות לציבור. גל של מחאות עובר עתה בכל חוגי הפרדסנות והצבור כתגובה להצגת הענין בצורה בלתי מדויקת. הפרדסנים עצמם עומדים על כך שטיטאן החוק המשעבד הזה תדחה.

הפרדסנים דורשים שיוועצו בהם לפני שמגיישים הצעת חוק הקובעת את ענייניהם החיוניים ביותר. הם דורשים שדעותיהם יובאו לזכרון צבורי ויקבלו

חוק לשיווק?

דוברי החוגים השואפים "למכור" את טיטאן החוק הוציאו לפרדסנים, עמלים מזה חדשים על מנת לבלבל את היוצרות. לראשונה הם טענו שכל אלה המנגנים לחוק זה, כחנתם היא להרוס את המועצה לשיחוק פרי הדר. הם הצביעו על אותם זמנים נוראים שעברו על הפרדסנים לפני היחסד המועצה לשיחוק פרי הדר. לאור זה ולאור הצהרות מטעות אחרות שאין להן קשר לענין, ואשר פורסמו על ידי החוגים המעוניינים, ברצוננו להסב את תשומת הלב לעובדה כי אין קשר לענינים אלה לאף אחת מן הנקודות אשר להן מתנגדים הפרדסנים בטיטאן החוק החדש. הצעות חדשות אלה אינן דרושות לשם שיווק סדיר של פרי הדר ישראלי בין בארץ ובין בחו"ל.

1. בדרך להלאמה

טיטאן חוק זו אינה מבררת יותר על "מועצת שיווק" כי אם על "מועצת ההדרים". למועצת ההדרים תהיינה לא רק סמכויות הדרושות לשם שיווק, כי אם סמכויות נרחבות שמעולם לא הוענקו לשום גוף פרט לממשלה. בהצעה זו ישנם סימנים מובהקים לנסיה להלאמה ואפילו להחרמה. אם אין כוונת הצעת חוק זו להביא לנסיגת צעד זה, מדוע אין קוראים למועצה "מועצה לשיווק פרי הדר" במקום מועצת ההדרים? זו היא לא שאלה של שם בלבד. מדוע לא להנביל את החוק לצרכי שיווק פרי הדר — ושיווק בלבד? (סעיף 11).

2. זכות ההגנה העצמית מתבטלת

לפי טיטאן חוק זה, תהיה למועצת ההדרים סמכות להכנס לכף מרס של כל פרדסן, ואפילו לקטוף את פרי ולקחתו, מבלי לקבל רשות לכך מאת הפרדסן. דבר זה שולל מאת הפרדסן את האפשרות היחידה העומדת לרשותו לשם הגנתו הו, והיא — סירוב לקטוף את הפרי ולשלחו אל השוק. זכות זו מסבילה לזכותו היסודית של הפועל לשכורת, מדוע לשלול מהפרדסן זכות אלמנטרית לשביתת, בה יוכל להשתמש בלית ברירה? (סעיף 19 (ב) ו-סעיף 13, ו-14).

3. הזכות להטיל קנסות ולהחרים רכוש

לפי טיטאן חוק ההדרים זה, למועצת ההדרים נתנו הסמכות להטיל קנסות עד לגובה של 3000 ל"י, וכן להחרים כל רכוש, כנוז, סמכויות או אפילו עצי הדר. החוק המוצע מעניק לגוף "המשיק" סמכויות של משטרה ונג של בית משפט — לאסור, לתבוע ולשפוט — וזאת במדינת ריבונית אשר בה קיימים משטרה ובתי משפט. תקדים מסוכן זה, אם יתפר לחוק, יפתח פתחים ויאפשר הכנסת סמכויות סמכויות בכל ענפי החיים. (סעיף 18 עד סעיף 23).

4. שוללים מהפרדסן זכות הבעלות

החוק המוצע שולל מהפרדסן את זכותו היסודית של כל בעל רכוש, רהיטו האפשרות לקבל משכנתא ראשונה על רכוש. לפי הטיטאן כל משכנתא אשר תקבל המועצה על פרי תיחפר באופן אוטומטי למשכנתא ראשונה. דבר זה שולל למעשה מן הפרדסן את זכותו הראשונה להשיג הלוואות. (סעיף 13 (ד)).

5. אף לגנב יש זכויות יותר מאשר לפרדסן

חברים מסוכן נוסף מוצע בחוק זה שיכריח בחוק החוק ארם הנאשם, להעיר נגד עצמו. סעיף כזה אינו קיים במדינת

למרות העובדה שלמעלה מ-800 בעלי פרדסים גדולים וקטנים, בארץ ובחו"ל, חתמו על עצומה נגד טיטאן החוק, ולמרות אספות המחאה הרבות של פרדסנים נגד טיטאן החוק הו — למרות כל אלה והצהרות רבות אחרות המנגנות את טיטאן החוק — ההגשה הצעה זו לשר החקלאות כאילו היא מייצגת את רצונם ומביעה את דעתם של כלל הפרדסנים.

העתונות נגד טיטאן החוק

דבר, הארץ, ג'רוזלם פוסט, ידיעות אחרונות, חרות, העולם הזה ועוד עתונים שללו את טיטאן החוק הזאת במאמרים ראשיים חריפים. על אף תגובת העתונות ומחאות הפרדסנים, מתכננים מציעי החוק להמשיך במשנה מרץ בהגשמת תכניהם כפי שתכננוה מראש.

עתה הוא הזמן להחזיר את הטיטאן

הזמן לתקן את טיטאן החוק הוא לפני ששר החקלאות סימן את ידו עליה, ולפני שתפורסם בהצעת חוק ממשלתית (מה שנקרא "ספר כחול") ותובא לדיון כללי. המקום לתקן טיטאן חוק זה במוסדות השונים, בכל רחבי הארץ, בהם משתתפים הפרדסנים.

יזמה חפשית?

הדבר המפליא ביותר בקשר לטיטאן החוק הזאת הוא כי טיטאן החוק מוצעת, מוגשת

- * חדלו להשתעשע בעתיד הפרדסנות!
- * אל תביאו את הממשלה במבוכה!
- * אנו תובעים שבערי ההצעה ידרשו מיד החזרת טיטאן החוק!

ארגון הפרדסנים בישראל
תל אביב, שדרות רוטשילד 42, קומה ג'

ארגון הפרדסנים המנהל מאבק זה נגד טיטאן החוק הנו הארגון המקצועי הראשון של פרדסנים בישראל. הוא מורכב מפרדסנים ומפרדסנים בלבד והנמנים על כל הפרדסים. ההצעות המובעות באמצעות "ארגון הפרדסנים בישראל" הנו דעותיהם של רוב הפרדסנים בישראל אשר יכולים להביען באופן חפשי וזנה. הוצאנו לאור בעברית ואנגלית העתקים של טיטאן החוק וכן הערותינו לטיטאן ומאמרים שונים מן העתונות. כדי לקבל העתק חתום של טיטאן החוק עם ההערות, פנו לארגון הפרדסנים בישראל, מס' 609, שדרות רוטשילד 42, קומה ג', תל אביב.



חזרה למקור

בירושלים, הוחרמו כמה עשרות קילוגרמים של בשר-חזיר, נשלחו דחאק לגן החיות התנ"כי.

★ ★ ★

תגבורת רחופה

בידיה תמורנים, אישם, נש' תתקו לכמה רגעים כל מכשירי האלחוט ברשת החטיבתית, ותחנה אחת הודיעה: „האללו ספסל אחד, הודעה למפקד החטיבה. מול טוב, נולדה לך בת“.

★ ★ ★

שלום עלי ארמות

בקדיוולאנד, ארצות-הברית, אישר השופט מתן גט לאשה, אחרי ש' העידה כי בעלה נתן לה כמתנה לחג' המולד ספר בשם מאה ואחת דרכים להתאבדות.

★ ★ ★

אבידות קלות

בצופיה, התנגש עגלון המושב ב' רוכב אופנוע, המשיך בדרכו כשהוא משמיץ באוני אשתו גידופים על רוכב' האופנוע הפזיז, גילה כעבור כמה מאות מטרים כי אשתו נפלה לתעלה מעוצמת ההתנגשות, מבלי שירגיש בהעדרה.

★ ★ ★

שאלתא מן היציע

בושינגטון, אחרי שעתון סובייטי מתח ביקורת על שיטת המימשל האמריקאי, המאפשרת לאיש הקונגרס קארטר גלאס להיעדר משיבות בית הנבחרים מזה שנתים רצופות, גילה עתון מקומי כי המרינאי הנכבד נפטר בשנת 1946.

★ ★ ★

כזרוע נטויה

בתריאביב, הסבירו שלושה בני טובים מדוע התהפכה המכונית ה' גנובה, בה יצאו לטייל: „התחלפנו בני היגה, ולשניים מאתנו יש ידיים שבורות, בגבס“.

★ ★ ★

צדק מופשט

בטוקיו התפתח ויכוח בין חשפנית במועדון-לילה, שטענה כי קר לה, לבין הקהל, שטען כי חם לה, הסתיים בפשרה: הולמות נפתחו לרווחה, ואילו החשפנית התפשטה רק עד מותניה.

★ ★ ★

נשיקת הזינוק

בהארטלפול, אנגליה, נקנס המלח בוב פוסטר, אחרי שנמגא... בעיכוב המלגת ספינתו, כאשר סירב לעלות על הספינה כל עוד אשתו לא תסלח לו אחרי שהתקוטט עמה, ולא תעניק לו נשיקת-השלמה.

★ ★ ★

על טעם וריח

ברמת-גן, הגיב בעל בית-חרושת ללקרדה על תלונתו של שכנו, תת' שר הסעד, כי מפעלו מפזר ריחות בלתי נעימים, טען כי הוא נאלץ להוציא סכף על הקמת גדר סביב מפעלו, מפני כלבי תת'השר הטורפים את סחורתו.

★ ★ ★

האיהא

בארצות-הברית, גרם טירון מ' החאי למבוכה במחנה-האימונים שלו, כאשר דרש דיסקיט-זיהוי גדולה במיוחד שאפשר יהיה לרשום עליה את שמו: אלברט קאהקליקואיאקאהאקאהאמה-אקאהאקלולו.

נראה שאייאפסר לאחרונה בלי זה:

„לפני כמה זמן הלכנו שלושה בחורים ברחוב הלל בחיפה. לעומתנו הלכה נערה שהחלטנו לומר לה מלה טובה. נערה זו לא נתבהלה כל עיקר, אלא השיבה בחריפות ובחדות לשון מפניעה, „היא מצאה חן בעיני והחלטתי להכירה, אך היא ענתה לי שאין היא נוהגת להכיר בחורים ברחוב. שאלתיה כיצד, לדעתה, אוכל להכירה בדרך אחרת והיא השיבה: כתוב לרותי מהעולם הזה, ובכך, רותי, אם היא רוצה דווקא כך — יהא כך. רק ספרי לה כי בדרך כלל אף לשוני חדה, אלא שבאותה פעם ממש נאלמנו מילי בפיו.“

אם תשאל אותי, בועז פרידמן מרח' חיים 3 חיפה, שיטתה בך אותה נערה. היא בכלל איננה מתכוונת להכירך.

★ ★ ★

אמונת החיים

גם בלי זה, כנראה שאי אפשר (1052/115): „מי שחושב עצמו לפיקח / מי שלא לשוא מתנפח / אינטיגנציה עצמית והשכלה / בו משולבות בהצלחה, / יוכל להוכיח זאת / באמצעות מלים נאות. / כל בחור דתי או חופשי, אך נבון / כי יוכל למצוא מענה לשון / על אילו נושאים? / „אמונת החיים!“ / והרי אודותי מספר פרטים: / לי אך מלאו 22 שנים, / הרניני בחורה דתית ובעלת הכרה, / וכל שאר הפרטים יתקבלו בתשובה.“

אולי תמחקו את החיוך המטופש מעל פרוצפכם?

★ ★ ★

האותיות המאוחדות

עליך להיות נחמדה /או יפה ובת 17/9 כדי לספק את רצונו של (1052/116) בן ה-23, הרוצה בהיכרות „עלייך משלוח אותיות מאוחדות אשר לא תוכלנה להיקרא, ואשר הספגנה היטב ולא תוכלנה להיבקע.“

★ ★ ★

לא רעות בשביעית תיכון

אחרי שהן מספרות לי כמה שהשימים כחולים, הצפרים מצייצות והכל צוחק, מודי' עות לי שתי החברות (1052/117) בנות ה-17 שיש להן „עודף הומור שיש ברצוננו לחלקו עם שני בחורים מגיל 19 ומעלה רצוי שגם הם יביאו באמתחתם קצת הומור.“ הן מב' טיחות אותי ששתיהן נחמדות לא רעות לומדות בשביעית תיכון.

לא השמטתי את סימני הפיסוק. פשוט מסרתי את דבריהן.

★ ★ ★

בעיין זועמת

„אינני צנחן, ואפילו זקן אין לי“, כותב (1052/118), „ומעולם לא חבשתי כומתה אדומה, וגוסף על כל זאת בזמנים האחרונים לא ביקרתי אפילו פעם אחת אצל החברה הטובים מהחוג הנוצץ.“

„ולמרות שרציתי איכשהו להשיח' ולעשות רושם, ולקבל הרבה, הרבה מכתבים כתשובה, לא מצאתי משהו הגון שאפשר להשיח' אתו מלבד אולי האף. אבל כזה יש לכל אחד. וחזן מזה, גם זה בכלל לא עושה כבר רושם.“

„בטח רותי תגיד שזה הומור ירושלמי. אבל האמת שכמעט שלא הייתי שם. רק אולי איזה שלוש פעמים וגם זה כשהייתי קטן. וקצת, וגם במשך 23 שנים, אני תל-אביבי. חוץ מזה גם התחלתי בזמן האחרון שלא לסבול את החברות הטובים מן הסוגים, והאמת, שכמעט כל החברה שלי נמצאים דחאק שם, ואילו אני בעצמי כאן. לפעמים זה די משעמם.“

„אבל אפשר גם אחרת. נגיד שאת ואני נהייא כאן — ונביט עליהם ככה, כמו שאור מר שר הפנים — בעיין זועמת. אבל בכל זאת נשתעשע בדרך שלנו. וזה כבר עושה רושם קצת יותר טוב.“

„אז מה? פשוט מאד. כתבי לרותי לפי המספר שלי שרשום למעלה, והיא כבר תדאג לשאר. בסדר? אבל עשי טובה ואל תכתבי על אסטרונומיה ולא על בקטרילוגיה, מפני שאני לא מבין בזה כלום. טוב?“

★ ★ ★

כמעט כל דבר

(1052/119), העובדת בשנתה הראשונה להוראה, מודיעה לי בחגיגות שכמעט כל נושא שבועלם מעניין אותה. ואם אין היא בקיאה כל כך במשהו, היא מוכנה להוואל

להיות מודרכת, כדי להרחיב את ידיעותיה. על הגייר, כמוכך.

★ ★ ★

נכון או לא, הסיפור, על כל פנים, משער: לפי אגדה הולנדית, הרוויח בניטו מוסולוני שני דולאר ליום כניצב בהעיר הנצחית של סאם גולדוויין: ליאו טרוצקי קיבל שלושה דולאר ליום בשנת 1915, כאשר הופיע בראספוטין בפורט ל' ניו ג'רסי, והדוכסית מווינדזור, אז וואליס סימ' פסון, השתכרה 5 דולאר ליום בעד הופעות חלקיות בכמה טרטים הוליוודיים.

★ ★ ★

במקום ביולוגיה, אנגלית

הוא דחאק אוהב אמונת. הוא רצה אמנם ללמוד ביולוגיה באוניברסיטה, אבל לא יצא מזה כלום. במקום זאת הוא מתכוון ללמוד אנגלית. הוא מרגיש בתוכו שזה לא הכל. הוא מאד ביישן, אם לא איכפת לך, אבל הוא יודע דחאק גם לשמות. הוא גורא רוצה להתכתב עם מישהו/היא צעיר או זקן, עם המון חוש הומור. למותר לציין, דומני, ש(1052/120) הוא ירושלמי.

מדריך למתבונן (בנערוח (3)

מתבונני נערות מתקדמים אינם מבזבזים לעולם את זמנם בהתבוננות בנערות שאינן יפות. הרמה חייבת להישאר גבוהה. הגבר השונה בהתבוננות בנערות שהן רק נחמדות, יגלה במהרה שנערות יפות-באמת מתחמקות ממנו.

על המתבונן ללמוד לבחור בזהירות, ויחד עם זאת לשפוט במהירות. הוא חייב, תוך שתי שניות, לדעת להחליט אם להתבונן או לחכות. זמן קצר זה מופחת לעתים לשניה אחת, כאשר הוא נמצא במקומות בהם קיימת תנועה מהירה וגדולה. במקומות מאוכלסים

הסיפוס שלי



אחד שלא רצה לחתום: „את תמונת נע' רה זו קיבלתי מידיה, בפגישתנו הראשונה. מאז אני מחכה להמשך. אני מבקש ממך, רותי, שתשכנעי את הנערה הנחמדה הזו שכל כוונתי עמה הייתה אך ורק לטובתה, ושלא תהסס להיפגש עמי שנית.“ אין לי כל רצון לעשות זאת. היא נראית לי מספיק גדולה וחזקה להחליט בעצמה.

פחות, כבריכות שחייה או חדר מלא אורחים, יכול המתבונן להרשות לעצמו עשר שניות החלטה. עליו לזכור כי אסור להוריד את רמת היופי; אפילו אם ישנה נערה אחת בל' בד בשטח, אין להתבונן בה אם איננה יפה.

מבחן המשולש: התרגיל הבא נועד לפתח את גמישות העין. המתבונן החובב תולה שתי תמונות של שחקניות קולנוע יפות על קיר, ברחת ניכר. הוא צועד לאחור, עד שהוא מגיע לנקודה בה הוא מהחז צלע שלישית למשולש שנוצר משתי התמונות וממנו. מנקודה זו הוא מסתכל תחילה בת' מונה זו, ואחר כך באחרת.

נקודה חשובה: אסור לו בשום פנים להסב את ראשו. ראש מוסב הוא סימן היכר ל' מתבונן.



דוגמה של מתחיל

חובב. במצב מסוג זה, עם שתי נערות יפות וגבר אחד, במשולש שווה צלעות, על המתבונן המומחה לדעת להתבונן בשתי ה' הנערות בעת ובעונה אחת.

מלמטה למעלה: תרגיל אחר, לזה ה' מעוניין בנערה כולה (ישנם כאלה המתעני' יינים אך ורק בחלק מסויים של הנערה, אינם רוצים להיות מומחי המבט מלמטה למעלה): כיוון שאין זה מן הטעם הטוב ל' להתבונן בנערה למטה, אחרי שהתבוננת ב' פניה היפים, יסתכל המתבונן ברגע שהוא נוכח שהיא יפה באמת, ברגליה.

ואו, לאט-לאט, מבלי להזיז את ראשו, ירים בהדרגה את עיניו. במלים אחרות: מו' טב תמיד להפסיק בעיני הנערה מאשר להת' חז' בהן. כדי להתמחות בכך, על המתבונן המתלמד לתרגל בחפץ בגובה של נערה בערך, כמו קולב כובעים. העמד כובע ב' ראש הקולב, צעד צעדים מספר אחורה, הס' תכל בכובע, ואז הסתכל מיד בתחתית ה' קולב. משם, באיטיות, משך שלוש שניות, הרם שוב את עיניך עד שתראה שוב את הכובע.

זכור שאסור בשום פנים להזיז את ה' ראש. ועוד משהו: הכל אבוד, בהתבוננות פעילה, כאשר אתה תופס את מבט הנערה לפני שהספקת להסתכל למטה.

(המשך יבוא)

ציפור קסנה לחשה לי...

תיאטרון זירה מחפש נערה יפה שתדע גם לשיר, כדי להופיע במחזה החדש של יורם מ'מפור יוחנן זראי' שלושה גיבורים. ריקה, אשתו של יוחנן איננה יכולה להופיע בתפקיד, מפני שהיא עסוקה תעסוקה מלאה בבתה בת החודשיים-יוחצי. הזוג עומד כל ה' לילה ובוזש אילידון לפעוטה... בשלושה גיבורים נתגלה גם כוכב-מזמר חדש, אחיו של אדטיסט יוזם... גלאור. שלושה ניו' חושים מיהו האז... אז ג'וקי וליז' פיניי מתחתנים. וזה רק מוכיח, פעם נו' ספת, משהו שאתם כולכם יודעים אותו מזמן, ושכבר אמר אותו החכם מכל אדם

מוזמנים משתתפים. אחד הקוראים המשתתפים בעמוד זה יזכה מדי שבוע בפרס של 10 לירות. הזוכה בפרס השבוע הוא שולח הקטע למחזורינו חמודים ועוקצנים, המתבקש להודיע את שמו ואת כתובתו למערכת.

מכל מלמדי השכלתי

כשהגיע לאמריקה שחקן ובמאי ישראלי צעיר, שכיהן בשעתו מחזה בחימה, הוא רצה להתקבל לעבודה אצל במאי סרטים ידוע. הוא לא התעצל. כתב לו מכתב ארוך, בו מנה את כל ההצלחות שלו בארץ ובזרפת, ובעוד כל מיני פקומות, בהם תרומה חשובה ומכרעת לאמנות הבמה והקולנוע. תשובתו של הבמאי ההוליוודי באה כעבור יומיים. "נשמח מאד אם תעבוד איתנו", כתב, "אבל ממכתבך נבחנו לדעת שלא אתה צריך ללמוד אצלנו, אלא אנחנו אצלך."

גנרל לירי הציע שבמקום השירה הרגילה להר הצופים תצא שירה של משקיפי אוויר...

... כדאי כבר לשנות את שם הר הצופים להר המשקיפים.

★ ★ ★

סיסתם של אנשי מנגנון החושך המקבלים משכורת על חשבון משלם המסים ועוסקים בחטיפות...

... חטוף ואכול.

★ ★ ★

בעקבות הגילויים על עיסקות הכדורגל...

... יש כבר ספורט חדש בישראל: הכדאירגל.

★ ★ ★

הגברת שלום הודיעה בבית-המשפט כי ביקור ידידה הקצין בביתה בלילה היה רק ביום...

ברור: בעלה רצה להפריט.

ספר לסבתא!

איתו במלון 17 (על חשבון הממשלה) והבאנו אותו למחרת היום לראיון אצל הנשיא. אולי ראיתם את זה בעיתונים: "נשיא המדינה, מר י. בן-צבי, אירח אתמול לארוחת-צהריים את מר צ'ארלס ודהאנסט קאריסון, יו"ר ארגון המתבוננים בציפורים בארצות-הברית, הגב' לילי גלילי, מר טדי קולק ומר משה שרת ורעייתו". מיסטר קאריסון רצה כמה פעמים לדבר איתי על ציפורים. אבל בכל פעם אמרתי לו שמוטב לדחות את ענייני הבינוס לאחר-כך. עשו לו הרצאה בבית ציוני אמריקה ובאו 1220 איש. הוא היה גורא מבוסס שהמון אנשים כאן מתבוננים בציפורים. אחרי שלושה חודשים קיבלתי הזמנה להשתתף בקונגרס העולמי של המתבוננים בציפורים בסינסינאטי. הלכתי שוב למשרד-החוץ, לאחד בשם גלגמש או אוגאריט או משהו כזה, והסברתי לו כמה זה חשוב, שיהיו שם נציגים ממצרים וסוריה ועיראק, ועוללות להתקבל החלטות חשובות על היחס הציוני לציפורים גודדות. קבלתי תקציב וכרטיס-טיסה.

אולי קראתם את זה בעיתון: "הגברת לילי גלילי, יו"ר ארגון המתבוננים בציפורים בישראל, יצאה אתמול בשליחות כדי להשתתף בקונגרס העולמי של האגודה בארצות-הברית. בשה-התעושה נפרדה ממשלחת גדולה של מתבוננים, מה להגיד לכסף? הם כולם התבוננו בציפור הגדולה שעמדה על המסלול וחשבו מה שחשבו.

רציתי גורא לנסוע לאמריקה. כל החברות שלי כבר נסעו, והתחלתי ממש להתבייש. המשכורת שלי במערכת לא הספיקה, אין לי שום חבר בקונסוליה האמריקאית או באו"ם. להיכנס למפא" ולחכות לתורי לשליחות, לא היתה לי סבלנות. אז יום אחד בא לי הרעיון. הלכתי לספריה האמריקאית וביקשתי מדריך של כל הארגונים האמריקאיים. עברתי עליו במשך שלושה ימים וחצי, עד שמצאתי דבר מתאים. היתה זאת אגודה בשם "ארגון המתבוננים בציפורים". הלכתי לדפוס והדפסתי לי גיר-מכתבים, מעטפות וכרטיס-ביקור בשם "ארגון המתבוננים בציפורים בישראל, יו"ר: לילי גלילי". שלחתי מכתב לאגודה באמריקה והודעתי סוף-סוף, אחרי 2000 שנה, ישנה אגודה כזאת גם בישראל, ומה בנוגע. אחרי שבועיים קבלתי מכתב-ברכה חתום בידי הנשיא, סגן הנשיא, היו"ר והתת-יו"ר של האגודה באמריקה. הם הכירו בנו רשמית ואיחלו לנו הצלחה. חוץ מזה הודיעו לי שהיו"ר יבוא לבקר אותנו בעוד חודשים.

מה לעשות? הלכתי למשרד-החוץ בירושלים וסיפרתי להם כי האגודה החשובה שלנו מקיימת קשרים חשובים עם האגודה החשובה באמריקה, שיש לה 847,745 חברים והשפעה פוליטית רבה. כשבא היו"ר נתקבל עליידי טדי קולק ועליידי, שיכנו

מחזורינו חמודים ועוקצנים

את התרומה הזאת למדור החדש של בעל מכונת תל-אביב, הנהג לאסוף טרמפסטיטיות. הוא מציע כי כל הנהגים יחתימו את הטרמפסטיטיות על הספסים שהוא חיבר.

★ ★ ★

אישור

אני אזרחית ישראלית בשם ...
גיל ...
הגרה ב ...
יצאת מרצוני הטוב עם הבחור ...
ואני לוקחת על אחיותי את כל מה ...
שיקרה לי בתאריך ...
משעה ... עד ... שעה ...
חתימה ...

אל משמרות השוטרים

אני ...
גיל ...
כתובת ...
מאשרת בזה שהאדון ...
כתובת ... תעודת זהות ...
מס' ... היה אתי משעה ...
עד שעה ... והתנהגותו היתה לפי ...
דרישותי והיתה משביעת רצון. ...
חתימה ...



... מה, לא קיבלתם את הפתקה שלי? ...

כזבים לילקוט

נסיעה ספיישל

פעם, כשהחברה חזרו ממסיבת-רחוקים בשעה מאוחרת של הלילה, עוזי הגיינג'י עצר את המונית הראשונה שעברה. הנהג חשב שהנה יש לו נסיעה רצינית. אבל עוזי שאל אותו: "בכמה אתה מוכר את המכונית שלך?"

בפנים המונית ישב מאיר השמן, גילוב רציני שכל ירושלים מכירה אותו. הוא התרגו גורא, משך את עוזי פנימה, סגר את הדלת והוביל אותו עד קצה שכונת בית-הכרם. שם הוא פתח את הדלת ונהג: "עכשיו אתה יכול לצאת!"

עוזי חיך בנימוס, וכשהיה בחוץ אמר: "באמת יפה מאד מצדך שהבאת אותי כל כך רחוק. אבל מאיפה ידעת שאני גר פה?"

מאיר השמן הוריד חמשה קילו בו במקום. ע. פרץ, ירושלים

הכל בחשבון

מספרים על יוסקה שהרגיש קצת לא טוב ונכנס לקניית אספירין בבית-מרקחת. עוזר הרוקח פתח בסעות את הארון המכיל סמים מסוכנים, והגיש לו כדור. יוסקה בלע את הכדור ויצא החוצה. רק אז הבחין הרוקח במה שהעוזר שלו עשה. הוא רץ מהר לתפוס את יוסקה לפני שיעלם, ומצא אותו נשען על הקיר. "אדוני, נפלה סעות גוראה!" הוא קרא אליו: "העוזר נתן לך כדור מורעל!" יוסקה החזיר גורא. "אז מה עלי לעשות?" הוא שאל בנימתיאוש. "להוסיף עוד שלושים גרוש", השיב הרוקח. מרקו דרור, תל-אביב

בלי תסביכים

על גיורא, שהוא בן כפר מנחם, מספרים רים החברה שהוא תמיד פונה להוריו בשמם הפרטי. החברה החליטו שזה בודאי גורם לו כל מיני תסביכים, כמו תסבין המלך אדיפוס המנוח, ושנעוץ הגדלות. אבל גיורא נשבע שזה בכלל לא נכון. והראיה: בשבתות וחגים הוא קורא להוריו אבא ואמא. משה גינגולד, באר אורה

לתי בקות אינלטיאנציה

מה שמתחבא בקנקן

בתשעת הפסקים הבאים חבויים שמות משפחתם של תשעה משירי ישראל. לדוגמה: בפסק "באתן מירושלים" נמצא שמו של שר העבודה נמיר. כל הדרוש מצדך לגלותם מהמירות התפיסה.

- 1) הסוכריות נעלמו רובן, טוביה אכל אותן.
- 2) את חיציך תן בו, רגום אותו כאבן!
- 3) טוב רז לי, מפפפוט פרק.
- 4) אין יפהינות ממדבר יהודה.
- 5) רועה בכר, מלכ צאנך גם צאני.
- 6) שמעתי אתמול את יוסף ירושלמי.
- 7) נהרו זנה את קו אייהזדות.
- 8) זה! לו זכית לראות את אשר אהבתי.
- 9) שוחחתי עם אירלנרית.

★ ★ ★

1) א.א. 6) ז.ל. 8) ל.ל. 2) ז.ל. 3) ז.ל. 4) ז.ל. 5) ז.ל. 6) ז.ל. 7) ז.ל. 8) ז.ל. 9) ז.ל.

טעות נערים צודקת

חרות תתבע דיון במועצת נתניה על פרישת ד. דהרי (מערב) צבי פריזולר, כפר-סבא מוטב שתניח אותו בצד. ראש קבוצת "הפועל" א. בטול (הארץ) דויד שחרק, תל-אביב כך הוא נקרא על שום שביטל את המשחק המפורסם ביופ. הוברר שהוא מסתנן קבוע שעיבר קרקע ישראלית (דבר) גבאי שפיק, נס-הרים התוצאה: תבואה בלתי-חוקית. אין האופניים כלירכב מסוכן, אף-על-פי-כן שמענו בזמן האחרון על די הרבה תאונות דרכים בכלי רכב זה. (במחנה גזני"ש)

מרדכי דן, תל-אביב זה אמנם קצת קשה, אבל אם מנסים חזק, אפשר.